

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan zvečer, izvenredni mediji in premiki.
Izmeriti: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin.,
za uradne razglase 60 vin., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu
nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inostranstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1	7—	1	9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno 500 po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 94.

Dopolni sprejema se podpisane in zadostno frankovane.
Rekopisov na vrata.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Usodne ure.

I.

Odloča se. Ali naj se mir podpiše, ali naj se nadaljuje ta vojna, ki je samo del velikega svetovnega prevrata? Ali se naj drugi del tega prevrata, ali se naj pravica, ki je je to pot Wilson dal formulacijo, uresniči v razvoju bodoče vrste let, na vrsti konferenc in mednarodnih posvetov, ali pa naj se človeštvo še enkrat prične trgti z zobmi?

Podpis nemških delegatov bi moral biti izvršen pred 23. t. m. Ako do ponedeljka zvečer ob 7. uri ne podpišejo?

Vojaske priprave so končane. Foch in Douglas Haig sta v glavnem stanju v Luxemburgu, njune armade stoje s puško ob nogi od Holandije do Švice ob Renu in bodo v ponedeljek marširale. Nemci, — ali se naj upirajo? Vojna? Guerilla? Revolucija? Pasivnost?

Do kakšnih možnosti je pritiral ves svet nenasišni imperijalizem? Wilsonova načela niso prodrla, Clémenceau je v svoji mrki trmi in v težnji, da iz premaganca napravi sužnja in mu naloži nezno bremena, pritiral ves svet iznova na rob propada. Napaka je napaka, in Clémenceauovo delo je ravnotako usodno, kakor v Brestu litovskem. Czernin in Orlando stojita v drugi vrsti kot sokrivca in — večja krivca. Kakor Brest, tudi Versailles ne oznanja miru.

Tudi nam ne. Iz Italije prihajajo čudna poročila. Ko so Jugoslavi pri odobravanju Wilsona končno odklonili nemogoče »kompromisne« zahteve Orlando, po katerih bi mi izgubili poleg Goriške in Istre tudi še Reko in otoke, sporočajo Lahi, da vstrajajo sedaj na točni izpolnitvi londonske pogodbe. Ker se delegacija ne vrača iz Pariza zmagovito, je doma politična kriza. Gjolliti in Orlando naj vzdržita red in režim, a za koncesijo nacionalistom — naj li tudi Italija maršira? Za njo je jugoslovanski zapad še Avstrija in laške čete stoje danes ne samo na demarkacijski črti, ampak od Trbiža čez Beljak, severno Celovca, v Št. Vidu in Brežah. Pri Ratečah, za Vrhniko, nad Kranjsko goro jih je vedno več, kakortudi proti Reki in Ilirski Bistrici. Ali naj tudi Lahi marširajo proti »Avstrijcem«, kakor Francozi proti Nemcem? Obnašanje Lahov je v zadnjem času polno odkritega nesramnega cinizma. Lizali so se Čehom in jih obenem izdali madjarskim boljševikom, in njihovi vagoni, ki so vozili mimo nas, so peljali blago in orožje v Pešto, kakor orožje in blago na Koroško.

Podpis miru se nas tiče danes naravnost. Pred mesecem, ko je vse računalo z nemškim podpisom, je bil položaj drugačen. Danes se konferenca nahaja v usodni krizi. Kakšne so posledice, če se mesto podpisa začne v ponedeljek prodiranje na celi črti?

Iz Italije prihajajo še druge vesti. Nemiri, neredi. Ljudstva se nočejo več boriti za ideale, katerih lažnjivost uvi-

devajo. Narod ne more biti številno večji, nego je, in vse človeštvo čuti, da je zatiranje in tlačjenje zločin proti ljudstvu, ne samo tlačnemu, ampak tudi proti ljudstvu one države, ki tlačijo. Orlando in Sonnino nista moralno in dejansko nič boljša od Viljemovih, Franz Josephovih in Karlovih oprijemov.

Ali bodo marširali? Ali bodo podpisali? Ali Wilson odide?

Usodne so te ure, ko stojimo pred zagrinjalom in ne vemo, kaj je za njim, kakor na Golgati, se zagrinjalo lahko vsak hip pretrepa do tal. Pripravljeni so, da nas pribijejo iznova na križ zajedno z vsem človeštvom.

Zgodí se karkoli, — nijedna odločitev, nijedno nasilje nam ne uniči prepričanja, trdnega kakor naš rod, da so vse te takozvane odločitve začasne in da korakamo k svojemu odrešenju. Naj si je zasluži, ker ga bodo sklenili narodi sami. Njihovemu orožju nasilja hočemo kljubovati s strašnejšim orožjem pasivnosti, tihega odpora, nezlomljivosti. Naša naloga je, da čakamo, vstrajamo in verujemo.

II.

LDU. Berlin, 20. junija. Wolffov urad poroča, da je (nemška) vlada to noč odstopila. — To pomeni novo vladno, ki podpiše mirovno pogodbo. Prepričana je pa ona in mi vsi, da podpiše nekaj, česar ne bo držala. — Podpis miru pomeni danes, da podpišemo tudi mi. Prisiljeni. V svesti si, da se Primorju s tem nismo odrekli, ampak da bomo vedno zahtevali njega vračilo. Svet bo imel še posla z nami. Mi čakamo, vstrajamo in verujemo.

Iz načelne debale v Nar. Predst. o zakonu o državljanstvu.

V načelni debati, ki se je izvršila preteklo soboto popoldne v Nar. predstavnosti o načrtu zakona o državljanstvu, je član Nar. kluba g. vseuč. prof. Polić iz Zagreba očital načrtu (čl. 2) da je namenoma prezrl hrvatsko državno pravo in s tem zalil namenoma in brez potrebe hrvatsko znanstveno in politično javnost. Navajal je, da načrt zakona pravilno shvačaje državljanstvo glede bivše kraljevine Srbije in Črne gore, Bosne in Hercegovine, kakor tudi, da za naše ozemlje bivše Avstrije in bivše Ogrske (Bačka, Banat, Baranja) more edino domovinsko pravo služiti za podlago, a glede kraljevine Hrvatske in Slavonije da je stvar druga: Hrvatska in Slavonija imeli sta svojo državno nezavisnost in svoje posebno državljanstvo in ni nobene stran-

ke iz Hrvatske in Slavonije v parlamentu, ki bi bila kedaj priznavala skupno ogrsko-hrvatsko državljanstvo. In zdaj, ko smo Hrvati se srečno otresli jarma, zoper katerega smo se vekove borili, pa pride minister z načrtom zakona, v katerem se naslanja na državljanstvo kraljevine Srbije, Črne gore, na pripadnost Bosne i Hercegovine, državljanstvo kraljevine Hrvatske in Slavonije pa — poniža v navadno »zavičajnost«. Tega preziranja in ponižanja Hrvati da niso zaslužili.

Nato je g. prof. citiral neke izraze iz hrvatskih zakonov, iz katerih navidezno res izhaja, kakor da se ima opraviti s pravim pravčnim hrvatskim državljanstvom, tako da izgleda, kakor da je očitke utemeljen. Citirani izrazi pa so vzeti samo iz takih zakonov, ki se sploh ne bavijo ex professo z državljanstvom, ampak se samo mimogrede ali, da se izrazim pravniško, samo v preudicijskem smislu poslužujejo pojma in izraza državljanstvo. Onih zakonov pa, ki se načeloma in izrecno tičejo državljanstva v Hrvatski in Slavoniji, g. prof. Polić — ni citiral!

To je pred vsem: Zakonski članek L: 1879 zajedničkog hrvatsko-ugarskog sabora o stečenju i gubitku ugarskog državljanstva.

§ 1. tega zakona pravi: Državljanstvo je jedno te isto v svih zemljah krunu ugarske.

Ta zakon je bil za kraljevino Hrvatsko-Slavonijo izveden z Naredbo odj. unut. od 5. siječnja 1881, br. 28022.

Potem: Zakon od 30. travnja 1880 o uredjenju odnosa u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji, čegar § 2 se glasi: »Samo ugarsko-hrvatski državljani mogu postići u kojoj občini zavičajno pravo.«

Iz teh citatov je pač jasno, da — de lege lata — ni mogoče biti dvoma o tem, da je bilo v vseh deželah bivše ogrske krone državljanstvo skupno in jedno in da ni bilo kakavega posebnega državljanstva za kraljevino Hrvatsko in Slavonijo. Rad priznam, da so imele razne polit. stranke v Hrvatski, pred vsem takozvane državnopravne stranke, v svojih programih popolno nezavisnost kraljevine Hrvatske in Slavonije in so vsled tega negirale pogodbo in pravno obveznost vseh zakonov »zajedničkog hrvatsko-ugarskog sabora«, in logično seveda tudi trdile in zahtevale priznanje posebnega državljanstva kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije. Toda kar je za politika jasno in dopustno, ni dopustno in jasno za resnega pravnika, ki ne sme nikdar pomešati stališča de lege lata z stališčem de lege ferenda. To vse tudi

ve g. prof. Polić kajti v članku »Kroatien« v avstr. državnem slovarju, izdanem od Michlerja in Ulbricha, II. izdaja, 1907, kateri članek nosi podpis g. prof. Polića, je natanko in pravniško popolnoma pravilno shvačaje pojem državljanstva glede kraljevine Hrvatske in Slavonije. V tem članku se pravi: »V smislu § 10 nagodbe naj je glede državljanstva zakonodaja skupna, izvršitev pa pridržana deželam Hrvatski, Slavoniji in Dalmaciji. Na podlagi te določbe se je ustvaril skupni zakonski čl. 50:79 o dobivanju in gubitku ogrskega državljanstva. Ta član določuje (citira zgoraj § 1) ... državljanstvo se označuje v vseh hrvatskih zakonih in naredbah kot ogrsko-hrvatsko (t. j. skupno) ...«

Zaman sem iskal v tem članku mesta, kjer bi se le z besedico izreklo, ali namignilo, da je to stališče pravno, to je de lege lata nepravilno, in da velja v kraljevini Hrvatski in Slavoniji posebno hrvatsko državljanstvo. Vidi-mo torej, da je g. profesor, ki se je sedaj v Nar. predstavnosti postavil kot pravnik na stališče, ki so ga svoj čas nekateri hrvatski politiki zavzemali, svoj čas »mogel tudi drugače.«

Emfaza o pogaženju, ponižanju in oskrumbi pravnih svetinj hrvatskega dela našega naroda je torej precej dep-lasirana.

Toda za to se mi tukaj ne gre. To stran naj opravijo politiki. Vprašal bi samo g. prof. Polića kot pravnika in tudi druge pravnike, ali resno mislijo, da se more zakon o državljanstvu, kjer se gre za strogo pravne kriterije in pravne pojme, posluževati političnih programov? Državljanstvo kot razmerje stanja (Statusverhältnis) se ne da deliti. Ako je bilo de lege lata za dežele ogrske krone samo jedno državljanstvo, potem in z ocepjenjem enega dela teh dežel nastalo de jure za te ocepjene dežele posebno državljanstvo. Ako torej do prevrata de lege lata ni bilo posebnega državljanstva za kraljevino Hrvatsko in Slavonijo, tudi ni moglo nastati po prevratu in vsled prevrata. Ako bi se sploh dogodiljaje ob in po prevratu moglo pravniški shvatiti, bi se samo tedaj moglo govoriti o tem, da je za ocepjeno kraljevino Hrvatsko in Slavonijo nastalo posebno državljanstvo, če bi se ne bila istočasno izvršila združitve z ostalimi pokrajinami naše države v novo kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev, za katero je nastalo v tem momentu tudi posebno državljanstvo.

Če torej de jure ne more biti govora o posebnem državljanstvu kraljevine Hrvatske in Slavonije ne pred pre-

vratom ne po prevratu, mislim da ni bilo niti potrebno niti dopustno, »se posluževati v zakonu o državljanstvu nove naše države političnega pojma samo na ljubo neki historični občutnosti. Zakon se mora v kolikor je mogoče, posluževati jasnih pojmov in izrazov. Ako bi se v zakon sprejel pojem državljanstva kraljevine Hrvatske in Slavonije, mogel bi se pravniški popolno pravilno vsak madjarski židov, ki je zdaj iz strahu pred boljševiki pribežal v našo državo, sklicovati na to, da je naš državljan, ker je bil kot ogrski istočasno po veljavnih zakonih tudi hrvatski državljan. Takim eventualnostim ne smemo otvoriti vrat samo zato, da napravimo poklon veliki historični borbi bratekega nam hrvatskega dela našega naroda za svojo samostojnost proti Madžarom, ako že hočemo verjeti, da nima ves nastop g. prof. Polića res nobenih drugih ciljev.

Dr. S—n.

Prof. -umov:

Ruski boljševizem.

(Ponatis prepovedan).

(Otvorjamo serijo člankov o sedanjih Rusiji iz peresa Rusa, ki pozna razmere iz zgodovine svoje domovine natančno. V seriji člankov se sicer mnogokateri ruski problem ne da krpno orisati, vendar bo vrsta člankov dala jasen vpogled v stanje sedanjih boljševiške Rusije. Članki se bodo nadaljevali vsak teden.)

I.

13. marca 1881 je car Aleksander II. podpisal dokument, ki je objavljal, da se skliče parlament. Dve uri pozneje je bomba ubila carja. Mlad Poljak je izvršil atentat po naročilu revolucionarne stranke »Narodna volja«. Aleksander III. je zasedel prestol in izjavil, da veruje v moč in istino absolutizma in da je zato trdno odločen, da ga vzdržji in brani proti vsem napadom. Pod vodstvom zaupnega carjevega svetovca Pobjedonosceva, višjega prokuratorja Sv. Sinoda, je začela v Rusiji perioda najbolj črne reakcije. Trajala je 24. let.

Socialni revolucionarji so morali spoznati, da je njihova metoda zastraševanja dosegla ravno nasprotno tega, kar so si želeli. Obup nad usodnimi posledicami atentata na carja, medsebojni spori o taktiki in programih in končno topo mrtvilo, ki je zavladalo, pa tudi navadno izdajstvo, so kmalu razbili ostanke socialno - revolucionarne stranke, koje vodje so pobegnili v inozemstvo. Eden izmed njih, Jurij Plehanov, je na zapadu spoznal organizacijo in disciplino zapadno evropskih socialnodemokratskih delavskih organizacij, študiral je dela Karla Marxa in

LISTEK.

Ta prokleta Jugoslavija!

V tistih časih je bilo, ko sta padli Nemčija in Avstrija po Italiji. Takrat se je pela skrivnostno visoka pesem o germanskih strupih in njihovem zmagoslavju. Naštevati so rumene, rdeče, zelene in bogve kake strupe še vse. Eden je bil zmagovitejši od drugega, vseh pa so bili edini, da bodo Germanom v štirinajstih dneh odprli pot do Milana, v treh tednih pa pot v Južno Francijo, tako da bo de čitala Antanta v kleščah, iz katerih več ne bo mogla!

Torej tiste dni je bilo. Pri tolimniski ofenzivi so Nemci komaj dve uri streljali, pa je ležala cela prva črta težke vojske na tleh in smrt je imela svoj praznik, kakor ga še nikdar imela ni. Pripovedovale so se najsilnejše podrobnosti: da so v strelskih jarkih zaspali pod rumenim strupom laški batalioni, da so obležale cele brigade, da so sredi pota obstale dolge vrste avtomobilov z zdravniki, s strežniki, z bolniki. Vse to je mrtvo, vse zastrupljeno in uničeno. Nemška kultura je dosegla tu vrhunec svojih uspehov, in vsako nemško srce je bilo ponosno na rumene, rdeče in zelene strupe, ki so tisti dan v teku dveh ur v resnici predrla laško tolimnisko fronto. Italijani na so po stari navadi tudi pri ti priliki

zmagovali s krikom: »Vogliamo la pace«, divizije so se brez boja junaško vdajale in metale na kupe zmagonosno svoje orožje!

Pri »Vijioletnem levu« smo nekega večera v tisti dobi sedeli, bili smo ponizno dolenski vino in bili soglasni v tem, da bi krščeni ljudje na tak način ne smeli vojske med sabo voditi! Tudi smo bili edini v tem, da je vselej, če jih pet pade po dveh, zmagala petorica, in da v tem pogledu tudi vsi različni barvani strupi ne ustvarjajo izjem! Bili smo torej dobri preroki! Naše usmiljenje pa je veljalo laškim vojščakom, ki je veljalo Italiji — katera bi nas rada dandanes vdušila z vsemi strupi celega sveta!

Tedaj je pristopil k našemu omizju pri »Vijioletnem levu« gospod Oseljak ter si ukazal prinesiti četrtinko rdečega vina iz Gadove peči. Takrat je cela Ljubljana bila rdečega Dolenca iz Gadove peči, in sicer liter po 14 kron. Gospod Oseljak, katerega v naši družbi ni nikdo osebno poznal, se po dobri slovenski navadi ni nikomur predstavil. Pure et simple se je vsedel v našo sredo, natočil svojo čašo ter jo v trenutku izpraznil do polovice.

»Krasno je živeti v takih dneh,« je kričal, »res vredno je živeti v takih časih!«

Spogledovali smo se ter si tako dali znamenje, da nam je v govorici biti previdni, ker je bilo navdušenje gospoda Oseljaka veljansko.

»Kakor bi pil laško kri!« se je od-dahnil.

»Ta kri je precej draga, štirinajst kron liter,« je omenil nekdo iz naše družbe.

Sedaj bi morali čuti gospoda Oseljaka! »Kaj štirinajst kron! Radi jih plačujemo! In da jih plačevati moremo, je ravno dokaz, kako je močna Avstrija. O ti moči se nam še sanjalo ni! Lepo je živeti v takih časih!«

»Mast je po šestdeset kron,« sem se oglasil.

Gospod Oseljak: »Kaj to! Če ne bo drugega, bomo na žaganje z vodo kuhali, ker naša najsvetejša dolžnost je, da vzdržimo, da vstrajamo, dokler ne bo vse lepo na tleh ležalo, kakor leže danes mrtvi mačkarji okrog Tolmina in Kobarija!«

»Kruh je slab in meso je drago,« je pripomnil prijatelj Matiče.

»Kaj to!« je rožljaj gospod Oseljak. »Vztrajali bomo, dokler ne bo snedena zadnja podgana! In če ne bo drugače, pekli bomo kruh iz peska in ilovice! Bog kaznuj Anglijo!«

Plačal je svoja dva masela in odšel, ne posebno zadovoljen z našim patrijotizmom. Ne morem reči, da se mu je vino kaj poznalo, trezen je bil, vztrajati je hotel in Anglije je preklinjal.

Pršla je Jugoslavija. V bolečinah se je rodila, v bolečinah živi še dandanes. Pogorelec je, vse il je zgorelo, naredbe in zaloge, a začela je graditi novo svoje poslopje in beračila je za

svoj revni vsakdanji kruh. Kdor je od pogorela pričakoval, da bo z vsem založen, spadal je v blaznike. Žalibog, v Ljubljani je toliko takih ljudi, da bi ne zadoščalo sto Studencev, če bi hotel vse nezadovoljneže spraviti v nje!

Sedeli smo zopet pri »Vijioletnem levu« ter pili vino po devet kron liter. Kislo je sicer bilo, ali pod Avstrijo smo za kislo vino plačevali dvajset kron. Naglašali smo, da ne živimo pre-dobro, da na se je na trgu vendar že marsikaj zboljšalo, da ne primanjkuje ne moke, ne zabele, in da se končno tudi po štacunah to in ono že ceneje dobi, nego prej, ko je nad nami kraljeval dvoglavi črni orol. Tudi smo bili mnenja, da je Jugoslavija plačila in mezde tako povišala, da visoko prese-gajo prejemke, katere smo v Avstriji močje v žep vtikali. In prijatelj, ki je ravnokar prišel iz Pariza, nam je povedal, da je bil štirinajst dni v tem mestu, da ni dobil kavarne, kjer bi se dobil sladkor pri kavi. Parižani pijo že tri mesece grenko kavo! Jugoslavija torej še ni zadnja!

Takrat je zopet prišel gospod Oseljak k naši mizi. To se pravi, prišel ni, prigugal se je, ker je bil odločno vinjen.

»Alo!« je vpil, »zopet se vidimo, nesramni bi čestiti kvara - Peterčika tam doli v Beogradu!«

Kar tresel se je od smeha nad tem svojim dvotipom, da so kar kosti rožljale po njem. Nato je kričal:

»Mi smo republikanci! In zelo se motite, če mislite, da bomo vašemu kvara - Peterčku dayke plačevali!«

»Nekoliko bolje je že, kot je bilo prej!« se je oglasil prijatelj Matiče.

»Kaj bolje, hudič bolje!« razkoračil se je Oseljak. »Ali menite, da bomo podgane jedli v ti vaši Jugoslaviji!«

»Tudi moke je nekaj več! Tudi mast je tu!« je pripomnil Matiče.

Gospod Oseljak: »Pa vendar niste tako zabiti, da zahtevate, da naj bi žaganje z vodo kuhali in drugega nič!«

Plačal je, med odhodom pa je tulil:

»Kaj pa nam daje Jugoslavija? Malo več vina se že pije, to je res. Pa kaj, ves čas, ko piješ, te pa davi skrb, s čim boš plačal, kar si spil! Oj ta prokleta Jugoslavija!«

Odzibal se je ter se zibal proti sosednji pivnici.

Drugi dan sta hodili dve ženski pred mano. Prav živahno sta se razgovarjali; ustavili sta se pred mano, in ena se je silno togotila: »Ni več za živeti! Stari je vzel štirinajst kron, da bi šel na Vrhniko blago kupovati. Ken se pri tem lepo zasluži. Zdal pa že pije tri dni okrog po Ljubljani, in po vseh gostilnah ga lovim, da bi ga vjela! Vse mi bo zapil! Ne da se povedati, koliko ljudi zdaj pijejo — v ti prokleti Jugoslaviji!«

Bila je gospa Oseljakova!

Nekdo.

je začel razširjati njegove ideje med ruski tvari. Njegov nasprotnik je bil Tihomirov, pisec znanega Odprtega pisma izvrševalnega odbora socialno-revolucionarne stranke Aleksandra III., z dne 22. marca 1881. V odločini uri je to pismo naglo kolebajočega monarha, da je odklonil politično oporoko svojega očeta in se vdal pritisku Pobjedonosceva. Nazori, ki jih je proti Plehanovu širil Tihomirov, so v glavnem današnji boljševiški nazori. Da se zapadnoevropske metode, da se vzgled nemške socialne demokracije in da se marksistična teorija ne dajo uporabljati za Rusijo, ki je v socialno-političnem oziru mnogo bolj razvita, nego zapadne države, ker imajo Rusi v svojem Miru že neko ureditev skupne kmečke zemeljske lastnine; v Rusiji da je mogoče vreči carstvo avtokracijo in izvesti takojšnjo socialno revolucijo, ki naj bi celemu svetu služila za vzgled. »Rusija se ne sme učiti od zapadne Evrope, nasprotno, vse svet se naj od iztočnega nauči istine in dobi od nje novo življenje«. Prvi boljševik Tihomirov je umrl malo pred izbruhom svetovne vojne kot pravi državni svetnik in vitez visokih redov, ker je sklenil svoj mir s carskim režimom že l. 1885. Bil je sotrudnik »Novega Vremena« in višji upravni uradnik, vodja petrogradske urada za omejitve svobodne besede. S fanatičnim zasledovanjem vsakega naprednega pokreta v Rusiji se je »pokoril« za pregrehe svoje mladosti.

Leta 1890. se je Jurij Plehanov vrnil v Rusijo s tujim imenom in tujim potnim listom. Začel je tih in živlavo agitacijsko delo med petrogradskimi tvojinskimi delavci. Iz njegove čitnice je sčasoma nastala ruska socialna-demokratska delavska stranka, ki je prvokrat jasno nastopila v veliki stavki maja 1896. Toda kmalu je Plehanov videl, da se ne bodo nikdar uresničile njegove želje, da bi iz Zeneve, kjer je imel svoje stalno bivališče, mogel smoteno voditi ves revolucionarni pokret v smislu marksizma. Ne samo, da se je iznova začela gibanje socialno-revolucionarna stranka s svojo zastraževalno taktiko, — čeprav je Plehanov mislil, da te stranke več ni, — je zadel v svoji lastni stranki in pri svojih prijateljih na odpor z ozirom na metodo in taktiko. Vodja opozicije proti Plehanovu je postal Tatar Ulijanov, ki se je imenoval tudi Ljening, mož, ki je že mnogo let deloval kot revolucionar in vžgal velik ugled, ker je preživel več let mučnega sibirskega prognanstva. Ljening je hotel zadeti takoj korenino vsega zla, »kapitalizem«, dočim ga je poskušal Plehanov prepričati s stališča čiste Marxove teorije, da je kapitalizem sicer zlo, ki pa je od narave potrebno zlo kot razvoja stopnja socialnega in gospodarskega napredka in da se da socializem doseči le v dolgem razvoju od etape do etape, pri čemur se morajo socialni demokrati pač zadovoljiti s parlamentarno meščansko vlado. Ljening pa mislil, da bo v Rusiji izhajal tudi brez take vmesne stopnje razvoja. Plehanov si je mnogo in vse obetal od narodnega predstavnika, izvoljenega na podlagi splošne, enake, tajne in direktne volilne pravice, upal je na večino, ki bo potem počasaj uredila državo na socialistični podlagi od Kalfša do Kamčatke. Ljening je pa mislil, da doseže svoj cilj mnogo brže, lažje in temeljiteje na drugi način. Revolucija naj bi se izvedla ne na enem samem mestu, iz parlamenta, marveč na tisoč mestih bi se naenkrat razpela revolucija in pričelo novo urejanje države. Ustanovila bi se naj strokovna organizacija delavcev (profesionalnih sojuz), bodoči »sovjet«, ki bi obstajal v vsakem kraju. Vsi ti sovjeti bi tvorili vsesrsko strokovno zvezo z volilnimi odbori in ti bi izvrševali bodočo diktaturo proletariata. Še le ko bo popolna zmaga izvojevana, se sme sestati narodna skupščina, ki bi imela dolžnost odobriti to transtvo zveze sovjetov. Plehanov je torej priporočal taktiko zapadnoevropske socialne demokracije, Ljening pa borbeno sredstvo socialnih revolucionarjev, ki so pa v gospodarskem oziru zastopali, kar je čudno, nekoliko zmerniški program, izveniški eno glavnih zahtev, namreč razlastitev zasebne zemljiške lastnine v korist kmetu brez odškodnine. Carizem bi se imel odstraniti z ljudskimi upori, vojaškimi zarotami, z bombami in dinamitom. Vodja nemške socialne demokracije August Bebel je hotel posredovati med Ljeningom in Plehanovim. Ljening je pa odklonil vse navzve, ki bi jih izozemec dajal Rusu.

Na drugem kongresu ruske socialno-demokratske delavske stranke l. 1903. je došlo do ločitve obeh strukl nasproti manjšemu programu Plehanova (menjšaja programa) je postavil Ljening svoj večji program (boljšaja program) in od takrat se imenujejo pristaši Plehanova menjševiki, pristaši Ljeninga boljševiki. Pozneje so se na predlog Steklova boljševiki imenovali komuniste. V socialdemokratski stranki sami je Plehanov še vzdržal svojo avtoriteto in boljševiki so ostali manjšina.

Med obema strujama ali strankama je nastala ostra borba s peresom. Ruska žandarmerija, t. j. politična policija, je to borbo teoretičarjev opazovala z dobrohotnostjo. O vseh notranjih slabostih in tajnih ukrepih revolucionarjev je policijo točno obveščal eden izmed glavnih revolucionarnih vodij, znani revolucionar in policijski špijon Azev.

Leta 1905. je ruska revolucija propadla. To je nasprotujoči se struji zopet združilo. Na strankinem zboru v Stockholmu 1906. sta se strukl pobotali in se zjediniili na brezobzirno borbo z vsemi sredstvi proti obsovaženim avtokraciji, ki jo je vodil znani ministrski predsednik Stolipin, ki je razpusil prvo duma.

(Kakor znano, je tudi Stolipin padel od atentata).

Po smagi meščanske demokratske revolucije l. 1917. sta se Plehanov in Ljening po različnih potih vrnila v Rusijo. Plehanov iz Anglije, Ljening preko Nemčije in z nemško pomočjo. Med obema je na novo vzplamtel stara ogorčena borba z besedo in peresom, pa tudi — s činom. Sicer teoretična razlika v mnenjih o resničnih nalogah in metodah ruske socialne demokracije je postala najvažnejše vprašanje dnevnih politike ne samo za Rusijo, marveč, kakor so mislili vodje ruske revolucije, za ves svet. V govorih na vsesrskih kongresih v Petrogradu in Moskvi, v ogromnih zborovanjih delavstva, v popularni knjižni in brošur in v nebrojnih člankih »Pravde« (»Resnice«), »Golosa Pravdi« (»Glasa resnice«) in »Okopna Pravdi« (»Resnica v strelskem jarku, Okopna resnica«), v različnih »Izvestijah« (uradnih listih), ki so se razširili po Rusiji v milijonih iztisov, so vodje boljševizma izjerno razložili, kako si mislijo organizacijo nove Rusije in njeno razmerje k drugim državam. Na temelju teh virov in lastnega opazovanja tekom cele revolucijske dobe do pričetka leta 1919. hočem poskusiti, da narišem v sledeči seriji člankov boljševiški program, njihove metode in njihove uspehe.

Politične vesti.

SEJA NARODNEGA PREDSTAVNIŠTVA. ZGODOVINSKA BORBA HRVATOV.

LDU Beograd, 19. junija. Včerajšnja seja Narodnega predstavništva je otvoril predsednik dr. Draža Pavlović ob 16. uri 50 minut. Med interelacijami je tudi vprašanje poslanca Stanko Baniča (Jugoslovanski klub) na ministrskega predsednika, ministra za notranje stvari in ministra za vojno in mornarico zaradi cenzure, zlasti v Bosni, ki da se izvaja strogo zlasti proti gotovim strankam. Ministrski predsednik Stojan Protić, minister za notranje stvari Svetozar Pribičević in minister za vojno in mornarico general Hadžić odgovarjajo, da je cenzura potrebna z ozirom na izjemne razmere časa, kakor tudi iz razlogov vojaškega in zunanjepolitičnega značaja. — Posl. Stanko Banič se ne zadovoljuje z odgovorom, vprašuje, kdo je za cenzuro odgovoren in zahteva izpremembo sistema v Bosni. — Ministrski predsednik Stojan Protić izjavlja, da kot predsednik ministrstva prevzema vso odgovornost za cenzuro. — Nato se preide na dnevni red: Razprava zakona o državljanstvu v kraljestvu. — Poslanec dr. Žarko Miladinović naznani, da odsek ni hotel izvršiti izpremembe zakonskega načrta, ker prepušča redakciji plenumu. — Posl. dr. Polić (Narodni klub) vztraja pri svojem predlogu ter priporoča, naj se izpremembe sprejmejo. — Dr. Angelinović predlaga gotove izpremembe. — Posl. dr. Vojta Marinković (demokrat) razlaga, zakaj je odsek odklonil redakcijo zakonskega načrta. Posebno naglašena državnopravna položaja Hrvatske, Slavonije, Dalmacije smatra za nepravično. V zakonu se ne govori o kraljevini Hrvatski, ker se državnopravni položaj Hrvatske ni določil z zakonom. Mi danes v novi državi nimamo zgodovinskega prava, ker se je država stvorila potom revolucije, ki je negacija vsega prejšnjega, tudi zgodovinskega prava. Mi nimamo niti v Hrvatski, niti v Srbiji državljanstva prava, in ako se ne odrekamo naši zgodovini in ne izjavimo iz nje naših državljanstvih pravic, vsekakor stojimo tudi danes edino na podlagi samoodločbe glede principa narodnosti. — Ministrski predsednik Stojan Protić pravi, da so razlogi, ki govore za to, da se ne preide preko nekkih dejstev. Ako se omejnata kraljevina Srbija in Crna gora kot enaki drugi, se mu zdi prav, ako se imenuje tudi kraljevina Hrvatska. (Odobranje pri Starčevićih.) Z ozirom na predlog dr. Polića, naj se imenuje v zakonu državljanstvo kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije, je mnenja, da je treba nagraditi zgodovinsko borbo Hrvatov za njihove pravice in državno samostalnost. Predlaga, naj odsek ponovno razpravlja o drugem členu zakonskega načrta in izvede redakcijo. — Posl. dr. Dušan Peleš (demokratski disident) izjavi, da bodo od in njegovi drugi glasovali za predlog dr. Polića za izpremembo načrta ter odobrava tudi priponbo predsednika vlade. — Nato je bila za kratek čas seja prekinjena. Po zopetni otvoritvi seje predlaga poročevalec dr. Miladinović, naj se drugi člen zakona nanovo glasi: »Državljanstvo kraljestva so vsi oni, ki so do ustanovitve kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev bili državljani kraljevin Srbije in Crne gore, z omejitvami v členih 4, 5, 6 in 7, nadalje oni, ki so pristojni v kraljevino Hrvatsko, Slavonijo in Dalmacijo, pripadniki Bosne in Hercegovine, in oni, ki so pristojni v srbskih, hrvatskih in slovenskih pokrajinah, ki so pripadle v obliki kraljestva.« — Posl. dr. Matko Drinković (Narodni klub) se je zahvalil predsedniku vlade, ki je znal oceniti hrvatsko narodno čustvovanje, zgodovinsko borbo in razvitek hrvatskega naroda. — Nato je predsednik zaključil sejo ob 20. in določil prihodnjo na petek ob 9.

ANKETA ZA AGRARNO REFORMO.

LDU Beograd, 19. junija. Včeraj in predvčeršnjim se je nadaljevala anketa o agrarni reformi. Oba dneva so razpravljali o rešitvi kmetijskih vprašanj v Bosni in Hercegovini. V začetku

večerašnje seje so razpravljali o kmetijskih zastopnikih organiziranih veleposesnikih v Bosni in Hercegovini, potem ko je njihov predstavnik Konstantin Kostić iz Tuzle podal izjavo, v kateri pravilo veleposesnikov, da ostavljajo anketo zato, ker že is silizacije vprašani iz ministrstva interpretacije uvidevajo, da ni izlaga za pravično rešitev tega problema. Zahteva da so formulirane tako radikalno, da ne priznavajo veleposesnikom naknadne odškodnine niti od strani seljakov, niti od strani države. Zahteva se nadalje tudi revizija vseh razsodb glede kmetijskih pravic iz leta 1878, kakor tudi, da se naj kmetom razdeli tudi vsi begluki brez kake odškodnine za spahije. — Debatu je bila ves čas zelo živahna ter je bila veren izraz razpoloženja »krščenih in nekrščenih« veleposesnikov. Do danes popoldne je bilo rešenih več vprašanj. Popolno je bilo tudi vprašanje o razdelitvi velikih posesti, o čemer bo debata jutri ali pojutrišnjem.

POLEMIKA Z »OBZOROM«.

Mi smo bili mnenja, da »Obzor« ni pravilno pisal, ko je pred celim svetom trdil, da smo Slovenci v Beogradu vedeli tako spretno postopati, da je vlada pri nas prevzela za sedaj vse tiste zavode in naprave, katere so svoj čas dežele vzdrževale. V teku te polemike je nastopila v našem listu beseda »Izjavi«, kar je bilo vsekakor neutemeljeno. Ta izraz, če je kaj škode napravil, jo je napravil le nam, ne pa »Obzoru«, zatojer menimo, da ga lahko položimo v registraturo. — V drugem pa se vedno zastopamo svoje prepričanje, da so nam hrvatski listi radi bolno in drugih takih zavodov, katere je vlada pri nas prevzela, delali hudo krivico. Pa tudi sebi niso nič koristili, ker je taka pisa vzbujala občutek, da nam vodilni listi hrvatski zavidajo vsako drobtinico in da bodo na tehniko pokladali vsak vinar, ki ga bomo dobivali od svojega očeta, to je od vlade. Tako nevoščljivost obstaja v različnih zasebnih rodbinah med otroci ene in iste matere, ne napravila pa nikler dobrih vtisov; ali v tem slučaju je pa predvsem »Obzor« zagrešil napako, da ni o stvarih tako poročal, kakor so resnične. Pri nas je prejšnja država imela svoje davke, imela pa je tudi dežela svoje naklade, in sicer tako ogromne naklade, ki so bile predpisane pri vsakem davku, katerega je država pobirala. Te deželne naklade so znašale čez 50 odstotkov pri različnih davkih; pa tudi pri užitini so se nobele z neverjetno visokimi odstotki, tako da je donosala dežela samo užitina v Ljubljani čez pol milijona kron. Iz teh dohodkov je dežela seveda krila svoje izdatke za dobrodelne in druge naprave. Sedaj pa se je država polastila ne samo prejšnjih državnih davkov, temveč tudi vseh deželnih naklad ter jih pobira skupno s prej omenjenimi davki. Človek bi mislil, da se samo ob sebi ume, da mora država, če dohodke v svoj žep vtakne, vzdrževati tudi tiste naprave, katere je vzdrževala poprej dežela! — Tak je resničen položaj, in ker se pri nas državni davki in deželne doklade redno plačujejo, ni nam država ničesar podarila. Zatorej je le slabo podprto, če piše »Obzor«, da smo s svojo sprtnostjo državi kaj iz žepa iztisnili. To bi se smelo kvečjemu tedaj trditi, če bi se pri nas, kakor se to baje godi po drugih delih naše kraljevine, davki in doklade le slabo ali sploh ne plačevali. Dr. I. T.

Ljubljanski prah in magistrat. Najlažje je danes, zabavljati na vse! Te taktike se poslužuje tudi naša socialna demokratska stranka, ki prav rada stavlja zahteve, o katerih je sama najbolj prepričana, da se jih ne da doseči. Če bo ta stranka polagoma v Sloveniji neresna postala, imela se bo v prvi vrsti zahvaliti svojim neresno pretiranim zahtevam. Da se s takimi ljudmi ni lahko pripraviti, je samoočeno umevno. Fruktifikatorji so tisti posledice, katere je svetovna vojska rodila po celim svetu in katere morda v Ljubljani niso še tako neznosne, kakor drugod. Ta gospoda vali krivdo le na druge, takrat pa, ko je bilo mogoče vojno za več let skrajšati, takrat je stranka, ki sedaj vsako minuto krič po revoluciji, bila kakor jagne, takrat, ko bi bil en sam generalni štrajh po železnih prislili države k miru, takrat je socialna demokracija celega sveta bila krotka in ponižna, da niti vedeli nismo, ali imajo njeni voditelji še kaj tist ali ne! Bodimo odkritostni: Socialna demokracija nosi lep kos sokrivde, da je svetovna vojska toliko časa trajala in da so njene posledice, katere hoče socialna demokracija z izvanredno predrznostjo sedaj zvaliti na druge, tako grozovite! — V »Napreju« z dne 18. t. m. priplazil se je nek socialno-demokratski voditelj do tele neokusnosti: »Gotovi kraji, ki so imeli energično upravo, so dobili vesled tega boljše ceste, kot so jih kdaj prej imeli. Ljubljanski župan je imel najboljše stike z avstrijskim vojaškim vodstvom, bil je vabljen osebno na svečanosti avstrijskega generalnega štaba v Postojni, bil je sploh persona gratisima gospoda Boročevića, kakor prav noben drug javni funkcionar na Kranjskem, zelo čestan tudi od najvišjih avstrijskih poveljnikov-nadvojvod, n. pr. gospoda Evgenja, vendar pa ni svojih »imenitnih« svez izrabil za to, da bi militarizem stordeno škodo na ljubljanskih cestah vsaj nekoliko popravil. Bilo je v Ljubljani vedno mnogo vojnih ujetni-

kov, ki bi se malo odškodnino postregli blato po cestah, jih nasuli in spravili v red. (Fripomba: Občina bi jih morala hraniti!) V okolici ljubljanske stalo je obilajno nebroj trana brez posla. Lahko bi bil navozil nekaj sto vos gramoz na ljubljanske ceste. »Visokim« vojaškim gospodom pa je seveda bolj prišlo, če jih ni nihče nadlegoval, in tisti, ki jih niso nadlegovali, so bili pri njih tudi v večji »miloštie«, če so jim samo »kadili«. Po »srečno« končani vojni bi bili seveda dobili za »zasluget« večja odlikovanja. — To je oseb napad, in če mislijo gospodje, ki jih med vojsko v Ljubljani ni bilo čuti, da bodo podpisane s tako neotesanostjo v kozji rog ugnali, se zelo motijo! Osebn napadi podpisane ne motijo, najmanj pa takrat, če so ti napadi čista in gola surovost! Tukaj se razlikujemo od gospodov pri »Napreju«, ki neprestano trobentajo, da infamij ne bodo pazabili, — njihove infamije gredo mimo mene kot trenutna sapica in radevolje jim prepuščam, da jih uganjajo, kakor se jim ljubi. Na njihove osebn napade in na njihova pretiravanja, ki leže na dlani, ne bom ničesar odgovarjal, ker vse to ravno dokazuje, da ti gospodje nočejo biti stvarni in da je njihov glavni namen prazno in votlo kričanje, ki nikomur ne imponuje! dr. I. T.

Iz bivšega vilajeta Koroške. Več časa sem služil pri polku koroških prostovoljcev (Freiwilige Kärntner-Schützen), kojih poveljnik, polkovnik Teppener, posestnik toplice pri Beljaku, je ob vsaki priliki omenjal: »Das sind unsere deutsche Buben!« Dovoljujem si prepisati imena svoje postojanke: Dovjak, Omelko, Kolaritsch, Meschnik, Piskernig, Pributsch, Ma cher, Paternjak, Kratochwill, Propotnik, Achatz, Ragelink, Kotnig, Kandur, Silan, Krebitschnig itd. Koliko je pri teh imenih nemškega izvora naj si presodi vsak sam, jaz povem le toliko, da sem svojima namestnikoma Omelku in Dovjaku dajal važna povelja vedno v nemškem in slovenskem jeziku, boječ se, da me ne bi dobro umela, ako bi govoril le v službenem jeziku. — Cenzural sem tudi pošto. Po zgoraj navedenih imenih bi sodil človek, da je bila domalega slovenska. Ne tako. Da govorim resnico: dve tretjini sta bili nemški, le ena dobra tretjina slovenska. Ali poslušajte kako nemščina! Meschnik piše n. pr. l. 1917. za Veliko noč tole pismo domov: »Lieber Schvester. Ich taile dir mit das Got zedak nog gesud bin und ig gofe das maine Schribe mit beste Gesud an tofen birt ... itd. Z Mežnikom sva govorila izključno vedno slovenski, ker sploh ni znal nemški. Začuden ga pokličem k sebi in prašam zakaj se sili pisati domov nemški. Odgovor: »Pisati znam le ponemški, a govoriti se nisem mogel naučiti.« Tako, tako, dobro je, sem rekel in mu dal cigaro, mislil sem si pa: »Ubogi ljudje, ki ste postali žrtve nemške politike!« I. T.

Dobrodošel spomin. Dobili smo in objavljamo: V spominsko knjigo, ki se nahaja pri mojih goricah na Goričaku pri Zavrču zapisal je za naš narod toli zasluženi prerano umrli dr. Valentin Zarnik, bivši odvetnik v Ljubljani, ko je kot takratni mladi koncipient mojega očeta dr. Jakoba Ploja, takratnega odvetnika v Ljutomeru, v večji narodni družbi posestil ob priliki trgatve naš vinograd, za sedanje čase velepomembne proroške besede: »Kada bude Slovenska zjedinjena, kada bo Srbska razširjena do Carigrada, kada bo v trojedni kraljevini zadnji madjaron visil, kada bo dvorepni češki lev spet ponosno grivo stresal, kada bodo vsi Slovani federativno posvetovali se v kongresu v palači starega Kremlja v Moskvi — takrat bo slovensko plemo postalo gospodar celega starega sveta, kar mu je po naravi in po pravu od večnosti dosojeno in določeno. — Neka se ta usoda skoraj in brzo spolni! To uče-kuje vsaki dan dr. Valentin Zarnik m. p. 22-10-1868.« Upam, da vam ustrežem, ko vam te v veseli družbi pri kapljici slovečega Zavrčana zapisane vizionarne besede našega za naš narod zaslužnega moža sporočam, ker kažejo kako so naši pradedje in mi pričakovali in hrepneli po tem kar se je sedaj, če tudi ne popolnoma izpolnilo in kako malo njim je bilo usojeno, da so te tako zaželjene čase doživeli, morda bodo potem tudi še marsikdo vedel bolje ceniti to kar smo dosegli! Z odličnim spoštovanjem Oton Ploj, em, notar, sedaj posestnik-penzionist na Goričaku p. Zavrču pri Ptuj.

(Poročila iz Beograda.)

SLOVENSKO VSEUČILIŠKO VPRAŠANJE.

Beograd, 20. junija. Minister prosvete Davidović je brzojavno poklical dr. Majarona, predsednika vseučiliške komisije v Beograd, da se z njim še enkrat pogovori o podrobnostih ustanovitve ljubljanskega vseučilišča.

KRONSKI SVET.

Beograd, 20. junija. Jutri dopoldne se vrši važen kronski svet pod predsedstvom prestolonaslednika - regenta Aleksandra.

VPRAŠANJE ZNIZANJA ŽELEZNIŠKIH TARIF.

Beograd, 20. junija. Kakor znano, so se železniški tarifi na vseh progah v zadnjih mesecih znatno zvišali (prilaga 400 odstotkov, tovorni 100 odstot., za I. in III. razred 170 odstot., za II. razred pa 278 odstotkov). Po stari pogodbi se ravna privatno tuje podjetje južne železnice avtomatično po državnih železnicah. Naši poslanci so v tej zadevi bili danes pri železniškem ministru Vuloviću, ki jim je izjavil med drugim: Zaradi pasivnosti železnice ni pričakovati znižanja vozni cen, sicer pa je predlog o zvišanju v tej višini izdelala in predložila direkcija državnih železnic v Ljubljani in ministrstvo je bilo mnenja, da poviški v smislu predloga slovenske direkcije odgovarjajo naši gospodarski sili. Obžaloval je, da direkcija v Ljubljani ni imela pred očmi avtomatičnega poviška pri južni železnici. Tako morajo Slovenci vsako leto plačevati milijone nemškim in francoskim židom. Znižanje se more sedaj doseči le potom Narodnega predstavništva, za to pa je potrebna velika in težavna parlamentarna akcija. (!?)

ANKETA ZA AGRARNO REFORMO.

Beograd, 20. junija. Danes je prišla v razpravo ona skupina vprašanih, ki se tiče kmetijskih posestev v Sloveniji. Glede polja in zemlje za obdelovanje sploh je minister dr. Poljak mislil ponekod kot maksimum določiti 300 ha, v Sloveniji pa 150 ha. Iz cele kraljevine so nastopili govorniki, ki so zahtevali čim najmanjši maksimum, za Slovenijo je zahteval poslanec Brodar kot maksimum 30 ha. Glede gozdne posesti bo obveljalo načelo podržavljevanja, vendar bodo v Sloveniji vsi mali in srednji gozdni posestniki obdržali svoje posesti. Minister predlaga kot maksimum 400 ha. Svetnik Lenarčič (Vrhnika) je podal v tem smislu izjavo in se obenem izrekel tudi za socializacijo teh posestev v tem smislu, da si posestniki ustanove nekatere lesne zadruge, potom katerih se bo les obdeloval in prodajal. V vodstvu takih združug bodo zastopani tudi gozdni delavci. Minister dr. Poljak je kar najtopleje pozdravil ta predlog. Za malo posest se je zavzemal tudi posebno posestnik Mermolja iz Pesnice pri Mariboru.

PROSLAVA PRAZNIKA REŠNJEGA TELES V BEOGRADU.

Beograd, 19. junija. (Zakasnelo.) Danes ob 9. dopoldne se je ob priliki proslave Rešnjega telesa vršila v Beogradu v katoliški kapeli služba božja, katere se je udeležil tudi prestolonaslednik regent Aleksander. Prestolonaslednik se je pripeljal v velikem volaškem spremstvu. Ob vstopu v kapelo so ga pričakovali ministri dr. Korošec, dr. Kramer in dr. Alaupović. Službo božje se je udeležila vsa generaliteta z vojvodo Mišićem na čelu. Prestolonaslednik je zasedel s svojim spremstvom prostor v posebni, za njega prirejani loži. Razen že omenjenih ministrov so prisostvovali službi božji še ministri: Ljuba Davidović, Pavle Marinković in minister vojne in mornarice general Hadžić. Posebno pozornost med visokimi srbskimi častniki so vzbujale uniforme častnikov naše vojne mornarice, ki so se udeležili službe božje z admiralom Kochom na čelu. Poleg ministrov in generalitete je bilo navzočih mnogo državnih poslancev in nebroj občinstva. Beogradski katoliški župnik Wagner je ob asistenci dveh duhovnikov opravil sveto opravilo. Glavni deli maše so se peli v hrvatskem jeziku in po evangelijski je improviziral župnik kratek nagovor, v katerem je pozdravil ustanovitev kraljevine SHS, ki je tudi katoliški cerkvi otvorila svobodno pot v Beograd. Pri maši so peli pevci iz Zemuna ob spremljanju posebnega orkestra. Po maši je župnik Wagner v staroslovenskem jeziku zapel molitve za kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev, Petra L., nakar se je pela kraljeva himna. Ko je prestolonaslednik zapustil kapelo, ga je mnogobrojno občinstvo živahno akklamiralo. Procesija sv. Rešnjega telesa se vrši v Beogradu v nedeljo.

UREDITEV VPRAŠANJA URADNIŠKIH PLAČ.

Beograd, 19. junija. (Zakasnelo.) Danes dopoldne se je vršil ministrski svet, v katerem se je po referatu ministra dr. Kramerja razpravljalo o provizorični ureditvi uradniških plač. Kakor izvezo, je minister dr. Kramer predložil načrt da se uradnikom v novih krajih do definitivnega izenačenja vseh uradniških plač v celi kraljevini SHS izplačajo dnevnice in to aktivnim uradnikom, učiteljem in penzionistom ter vdovam in sirotam. Dnevnice dobe tudi duhovniki, ki nimajo cerkvenega posestva. V krogih poslancev Demokratskega kluba se je popoldne govorilo, naj dobe uradniki po predlogu ministra dr. Kramerja do definitivne ureditve plač poleg vseh dosedanjih draginskih doklad dnevnice po 10 K in po 2 K za vsakega otroka na dan. Oni državni nastavlenci, ki niso v uradniških razredih, med njimi tudi služe, naj dobe po 6 K in 2 K za vsakega otroka na dan. Penzionistom naj se da 5 K, vdovam in sirotam pa po 4 krone dnevno. Učitelji dobe uradniške dnevnice, istotako duhovniki brez cerkvenega posestva. Posvetovanja glede uradniških dnevnice v ministrskem svetu se niso zaključila, vendar je znatno povišanje prejemkov principelno že sprejeto. Definitivna odločitev bo padla mogoče na intrinji sili ministrskega sveta.

SLOVENSKI VOJAKI V BEOGRADU.

Beograd, 19. junija. (Zakasneno.) Danes je beogradsko občinstvo pozdravilo prve slovenske vojske naše nove armade v svoji prestolnici. Četa slovenskih rekrutov, pridružena podčastniški šoli, je strumno korakala po beogradskih ulicah, pojoč slovenske vojaške pesmi: Regiment po cesti gre in druge. Beogradsko občinstvo je slovenske vojske zelo simpatično pozdravljalo.

ZADNJI PARLAMENTARNI INCIDENT PRED MINISTRSKIM SVETOM.

Beograd, 19. junija. (Zakasneno.) Kakor izvezo, je prišlo v današnjem ministrskem svetu tudi do razgovora o včerajšnjem incidentu v parlamentu. Konstatiralo se je, da ministrski predsednik Protić v nobenem oziru ni imel namena se postaviti v nasprotje z ministrom dr. Kramerjem, oziroma z vsemi tovariši iz Demokratskega kluba. Vsi komentariji, ki so jih včeraj raznašali člani Narodnega kluba o tej zadevi, so torej prazne izmišljotine in brezupne kombinacije.

ZAKON O DRŽAVLJANSTVU V NARODNEM PREDSTAVNIŠTVU.

(Dalje.)

Beograd, 19. junija. (Zakasneno.) Minister dr. Kramer je poudarjal, da tudi nova formulacija izključuje vsak dvom, da so vse posebne državno-pravne pravice kateregakoli dela naše države izbrisane in da imamo le še eno državno pravo in to je državno pravo kraljevine SHS. Seja je bila nato zaključena. Prihodnja seja se vrši v petek dopoldne.

Po govoru ministrskega predsednika Protića, so bili člani Narodnega kluba, ki so bili njegovemu govoru živahno pritrjevali in ploskali, v kuluarjih trosili vesti, da je predsednik vlade desavuiral ministra dr. Kramerja, svojega tovariša v kabinetu in da je kot Pašičev pokazal več razumevanja za hrvatske tradicije, nego demokrat dr. Kramer. — Te govorice so nov interesanten dokaz, kako lahko se zblizujeta črti srbskega in hrvatskega separatizma. To je pa tudi vse. Če bi bil Protić desavuiral dr. Kramerja, bi moral desavuirati najprej samega sebe, kajti dr. Kramerjev projekt zakona o državljanstvu, ki ga je v glavnem osvojil tudi odbor, je bil vladni projekt in je bil predložen v poprejšnjem sporazumu z vsemi člani kabineta in predvsem v sporazumu z ministrskim predsednikom.

Imenovanje.

Beograd, 19. junija. (Zakasneno.) Dosedanji namestnik vladnega komisarja na Koroškem, dr. Janko Kočvar, je imenovan za inšpektorja v ministrstvo za prehrano in obnovu zemlje.

ANKETA V AGRARNI REFORMI.

Beograd, 18. junija. (Zakasneno.) Danes popoldne se je pričela anketa o agrarni reformi. Navzočih je bilo nad 300 zastopnikov iz cele države. Minister dr. Poljak je otvoril anketo in podal glavne smernice. Ministrstvo nastop je napravil na navzoče izredno simpatičen vtisk. Danes se je predložilo anketi 30 vprašanj, ki se tičejo agrarnih razmer v Bosni in Hercegovini. Minister dr. Poljak je vsa vprašanja raztolmačil, odgovorilo se bo nanja jutri. Nato pridejo na vrsto vse ostale pokrajine. Za Slovenijo so navzoči med drugimi: poverjenik za agrarno reformo dr. Lukan, nadkomisar Šivic, za gozdarsko društvo svetnik Lenarčič in inženir Pahernik, nadalje poslanca dr. Kukovec in Voglar.

Beograd, 19. junija. (Zakasneno.) Anketa za agrarno reformo se je danes nadaljevala. Pričetkom se je nastopila skupina bosanskih begov pod vodstvom poslanca Salihagica, podala izjavo s protestom proti odvzemu zemlje ter odšla iz dvorane med ogromnim odobravanjem vseh navzočih. Med navzočimi je bilo izredno mnogo trpinčnih bosanskih kmetov. Mestoma so poskušali zborovanje motiti socialisti in radikali, a minister dr. Poljak je vsak tak poskus z vsestranskimi stvarnimi izjavami onemogočil. Tako se je moglo ves dan razpravljati o programu, ki ga je predložil minister dr. Poljak. V obče je vsakdo občudoval dr. Poljaka, ker obvlada ves material glede agrarne reforme do najmanjšega detajla. Splošno vlada spoznavanje, da je za državo in narod prava sreča, da imamo na tem mestu tako izvrstno, neprekosljivo moč. — Zastopniki slovenskih gozdnih posestnikov so imeli tekmo popoldneva posebno sejo, da se zedinijo glede svojih izjav na predložena anketa vprašanja.

ORGANIZACIJA VSEH JUGOSLOVANSKIH GOZDARSKIH DRUŠTEV.

Beograd, 19. junija. (Zakasneno.) Danes zvečer ob 9. uri se je vršila seja zastopnikov vseh jugoslovanskih gozdarskih društev, da se osnuje centralna zveza vseh tozadevnih pokrajinskih organizacij.

(Zakasneno je nekaj poročil, ker je bila telefonska prego zadnji telefon jako slaba.)

Neodrešena domovina.

Kako Italija uničuje Trst. Tu in tam je le razvidno iz laških listov, kako Italija uničuje Trst. Laški Tržanec tožijo: Da bi se podprla naša trgovina in da bi se mogli naši trgovci vsaj deloma udeležiti trgovine, ki se razvija v zaledju Trsta, kaj dela kraljevska vlada v to svrhu? Prepoveduje brez razlike vsak izvoz. Pred dnevi smo čitali ministrsko brzojavko, ki se čudi in izraža indignacijo radi dejstva, da se je iz Trsta zlorabno poslalo nekaj olja v zaledje. Radovedni smo, kako si birokracija v Rimu predstavlja to zlorabo. Ob izdatni produkciji olja letos je to, kar se je izvozilo, komaj ena kaplja v morje. Pa prav, gotovo je opravičljiva prepoved tega ali onega produkta, toda kako se more opravičiti splošna prepoved. Tako na primer čaka izvoza 9000 sodčkov sardel, določenih za izvoz. Razno nakupičeno blago je za nekatere trgovce naravnost življenjskega vprašanja. Naš Trst pa je bil deležen doslej samo raznih prepovedi. Reka pa se favorizira na vse načine s strani alijancev.

Tržančani polagajo veliko važnost zlasti na trgovske zveze s Čeho - Slovaško. Kako pa so bili razočarani, ko so dobili v roke milanski „Solje“, ki poroča, da je promet med Milanom in Čeho - slovaško republiko v polnem razvoju in da odhajajo s postaje Musocco vlaki z 20 do 30 voz direktno v Prago, kamor dospelajo v 60 do 70 urah. Promet se vrši mednarodno in tako prihajajo v Prago vagoni plombari, ne podvrženi carinskim in transitnim operacijam. V Milanu posluje laško - čeho - slovaška komisija in trgovski promet se razvija, v Trstu pa ni nič tega, dasi je bilo rečeno, da se v Trstu pri trgovsko - obrtni zbornici ustanovi laško - čeho - slovaška komisija, ki bo vodila in pospeševala trgovski promet med Trstom in Prago. Laški trgovci v Trstu pravijo: Čeho-Slovaška je del našega trgovskega zaledja, in sicer oni del, ki je najbogatejši, ki je industrijsko najbolj razvit, ki je v največji meri vzdrževal naš železniški in pomorski promet. Zato pa imamo mi največ pravice do trgovskih zvez s Čecho, ker to so že stare trgovske zveze, ki so na tudi bistven del življenja v naši luki. Raditeza zahtevajo prav energično polnega vpoštevavanja tržaškega tržišča, ali vse zahteve ne izdajo nič. Kaže se vedno očitneje, da laška vlada Trstu marsikaj obljubi, držala pa ni doslej še niti ene besede, ker se je vrgla na to, da uniči Trst v korist ostale Italije.

Trgovska mornarica v Trstu s slovenskimi imeni. Znano je, da so velika parobrodna društva v Trstu izjavila, da sprejmejo podaništvo Italije in da bodo plula samo pod laško zastavo. Srce boli človeka, ko čita imena teh parobrodnih društev: bratje Kozulič, M. Martinolič, C. Martinolič, Fr. Jerolimič, bratje Tripkovič, Tomo Kosovič, Polič, Premuda, sami pristni Jugoslovani. Avstrija je rada podpirala Jugoslovane, ki so kazali voljo, da se izneverijo svojemu rodu. Avstrija je negovala italijanstvo v Primorju in tako je vzgojila v parobrodstvu ljudi, ki so ob prvi priliki skočili pod laško zastavo. Tu se vidi uspeh avstrijske protislovenske politike. Kaka škoda za Jugoslavijo, da je toliko pravzaprav našega brodovlja izročena Italiji po jugoslovanskih ljudeh.

Vipavska dolina lepota sveta, je pel pesnik z Vipavskega. Vojna je zanesla na Vipavsko tudi češke agrarne večake. Gledali so okoli sebe in vzklili: Krasna pokrajina! Kaj bi se dalo tukaj še napraviti, kako plodno in izkoristiti ta lep svet! Tudi naši Vipavci dobro vedo, kaj bi se dalo tu še pridelati, kako racionalnejše bi se moralo razviti vipavsko kmetijstvo! Kar je doslej na Vipavskem, to je vse le plod pridne roke našega vipavskega kmetovalca. Pred očmi imamo v glavnem goriško stran, kjer so vse oblasti, državne in deželne, z vso močjo ovirale dober razvoj kmetijstva na slovenski strani, hoteč istočasno dvigniti kmetijstvo furlanskih contejev. Ta agrarni boj med slovenskim kmetom in oblastmi pod Avstrijo je posebno značilno poglavje v povestnici naše Goriške, ki kaže na eni strani žilavost, vztrajnost in ljubezen do rodne grude pri slovenskem kmetu, na drugi pa vso hudobijo vladnih in deželnih faktorjev v poslednem gospodarskem zaslužjevanju našega kmečkega ljudstva. Ali žilavost, vztrajnost in ljubezen do rodne grude so zmagovalne nad nemško-laslo hudobijo in dočasi pa gotovo si je pomagal naš kmet kvišku. Opomogel bi si bil popolnoma v svoji lastni državi, v Jugoslaviji. Sedaj pa mislijo Lahi, da pride Goriška pod Italijo. Ako bi se to zgodilo, bi zavladalo na lepem vipavskem svetu kmetovanje po laškem vzorcu: kar da zemlja, da vlada ne pomaga nič, zlasti ne malemu posestniku, kajti v Italiji vlada kmetijsko gospodstvo contejev, kolon je izdaten kmetijski delavec, ki stane malo, mali posestnik propada in se izteka v kolonstvo, veliko posestvo gospodari v kmetijstvu. V Jugoslaviji pa agrarna reforma in največja skrb mlade države, da se dvigne kmetijstvo do svojega viška! Kaka razlika. Pokrajina bi se Vipavska dolina s svojimi hriboči pod Italijo, puščava bi bila tudi tu na mestu cvetoče pokrajine, lepote sveta, na mestu goriškega paradiza. Dr. Pettarin vabi in obljublja kmetom, kar radi slišijo, ali ne verjamejo mu nič, ker dobro poznajo laške gospode. Same prazne besede in puble obljube brez vsake resne podlage. In očitna je tendenca laške vlade: sovražnost Slovencev doc-

la ponižati. Zagrizeni laški oficirji so vprico Slovencev ponovno že zatrdili, da hočejo iztrebiti ta slovenski rod. V laških časih bi se „lepota sveta“ izpremenila v puščavo. Toda, ali kdo veruje na Vipavskem, da se bo to zgodilo, da uniči Italija našo vipavsko pokrajino? Nič tega ne veruje pa če je sedanj položaj še tako težak, marveč na dnu vsakega vipavskega srca živi prepričanje, da se laške hudobne nakane ne uresničijo in da bo naša vipavska stran lepota Jugoslavije.

Slovanski svet.

BOJI NA SLOVAŠKEM.

LDU Praga, 20. junija. (ČTU) V trenutku, ko je Bela Kun sporočil predsedniku Čeho - slovaške republike, da je na poziv mirovne konference ukrepan potrebne odredbe, so Madžari nadaljevali z napadi v okolici Levic in Korpona. Nanovo došle čete so vrgli v boj, ki so ga otvorili v okolici Levic, da bi prodrli proti Nitri, kar se jim pa ni posrečilo. — Skupina Mittelhauser: Madžari, ki jih je podpiralo 6 monitorjev, so napadli desno kloro med izlivom Zivite in Kurtom. Bili so odbiti ter so morali dalje severno prepušiti nekaj ozemlja. — Skupina Hennoque: Kljub močnemu odporu so naše čete prodrele do Rimavske Sobote in vzhodno Rožnova do Jaszo in okolice Prešova. Sovražnik izvaja neprestano protinapade. Zaplenili smo 18 strojnih pušk, veliko množico vojnega gradiva in vietnike. — Odelek za narodno brambo je imel danes ob navzočnosti ministra Klofača sejo ter je odobril sklep ministrstva, da se razveljavijo vsi študijski dopusti in vpokličejo dijaki, učitelji in profesorji.

LDU Praga, 19. junija. (ČTU) Ker Madžari do opoldne dne 18. junija niso izpraznili Čeho - Slovaške, se operacije nadaljujejo na vsi fronti. Hudi boji Madžarov so brezuspešni. Skupina Mittelhauser: Bitka vzhodno Komarna je v teku. Naši so priborili včeraj izgubljeni Marcelhaza in Sv. Peter. Sovražni napadi na Nove Zamki in Surany so se ponesrečili. Južno Ščavnice in vzhodno Devtve smo pridobili na ozemlja. Skupina Hennoque: Med rekama Slano in Bodvo smo napredovali proti jugu. Mesto Plešivec je v naših rokah. Zahodno Bardetova smo razkropili močne komunistične čete.

ŠPANSKA PRIZNALA ČEŠKO.

LDU Praga, 20. junija. (ČTU) Španska je priznala čeho - slovaško državo.

Mirovna konferenca.

ZADNJA BESEDA.

LDU Lyon, 19. junija. (Brezlično.) Vladni načelniki alijanih in asociiranih vevsel so sklenili, objaviti antantne mirovne pogoje, kakršni so bili izročeni nemški delegaciji dne 16. junija, namreč z vsemi popravki in izpremembami besedila, ki ga je imela prvotna mirovna pogodba z dne 7. maja. Ti pogoji so, kakor pravi pismo Clemenceaua, zadnja beseda zaveznikov. Objavljeni bodo istočasno v Parizu in v Londonu, in sicer v petek zjutraj. Da se omogoči angleškim listom sestaviti besedilo pogojev že v četrtek zvečer, je odplul v četrtek popoldne letalec v London ter odnesel s seboj 45 izvodov končnoveljavne mirovne pogodbe. Dokument, ki je spisan v francoskem in angleškem jeziku, obsega 426 četvork, od katerih zavzema francosko besedilo 214. Priloženih je tudi več zemljepisnih kart.

NADALJEVANJE.

LDU Haag, 20. junija. (ČTU) Svet četvorice se je predvčerajšnjim bavit z avstro - ogrsko mirovno pogodbo. Odkodninsko vprašanje je v toliko rešeno, da bo v petek po Wilsonovem povratku mogoča končna odločitev o odkodninski Belgiji. Istočasno se bo Turkom sporočila odločitev Antante o bodočnosti Turške. Turki so predlagali, naj se turška država ohrani v Aziji.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Izpred sodišča.

Izpred mariborske porote.

Mladi roparil. Martin Kukovec, 22 let star in Franc Kukovec, 18 let star iz Tivolcev okr. Ormož, sta bila obtožena več tatvin in 2 roparskih dejanj. V noči 3. novembra p. l. sta oba brata napravila izprehod po bližnji vinski gorici. Starejši je vlomil v vinske kleti Cagrana in Hrga. Raztrgal je streho in (pri Cagranu) celo zidani obok, ki je ločil podstrešje od kleti. Pri Cagranu se mu je vino zdelo prekišilo, vzel je le prazen sodček in razne druge stvari. Pri sosedu Hrgu pa se mu je vino iz polnega sode tako dopadlo, da se ga je v družbi z bratom napil, potem pa si še natočil pri Cagranu ukradeni sodček. Glavno dejanje pa se je izvršilo v kleti Canjarkarja. Canjkar je bil svojčas odvetniški uradnik pri dr. Ploju v Ptujju on si je v goricih pri Tivolcih nakupil mal vinograd, kamor je navadno prihajal preko nedelje. Tudi to usodepolno nedeljo se nahajal tu gori, kjer je imel poleg kleti tudi malo hišico. Okoli 9. ure zvečer je Canjkar zaslišal okoli hiše hrojo več oseb. Ker je mislil, da ga nadleguje njegov mu sovražni sosed, ga je hotel preprediti s streli. Oddal je 3 strele. On trdi, da jih oddal zunaj, obtoženi M. Kukovec pa trdi, da je Can-

kar streljal od znotraj, kar se je deloma tudi po orožniškem izvidu potrdilo. Kukovec se izgovarja, da je te strele smatral kot njemu namenjene in je nato tudi on oddal 1 strel skozi okno. Zadel pa je Canjarkarja tako nesrečno, da je isti izgubil vid na obeh očesih, (eno mu je sploh izteklo). Dejanje, ki se je po tem streli izvršilo v Canjarkarjevi sobi, se spričo spretnega zagovora obeh obtožencev ter zagovornikov (dr. Koderman in dr. Irgolič) sploh ni dalo ugotoviti. Obtožba je trdila, da je starejši brat potem, ko je Canjarkarja obstrlil, istega na tleh ležečega tudi oropal. Nasprotno pa obtoženi je priznava, da je brez vsake sile le vzel, kar je videl na mizi (ura, denar, itd.) Zadeva je prišla le slučajno in še le letos na dan. Pri očetih obeh obtožencev je orožništvo izvedlo hišno preiskavo radi vojaških stvari. Pri tej priliki so slučajno našli tudi tri prtiče z začetnicami Canjarkarjevega naslova. Pri nadaljnjem iskanju je prišlo tudi še več drugih predmetov na dan. Drugi rop (pri Ozmecu) obtožena odločno tajita. Porotniki so zanimali glavno vprašanje na rop — potrdili glede obeh obtožencev vprašanje glede tatvine in pri Martinu tudi vprašanje težke telesne poškodbe (oslepiel Canjkar). Obsojena sta bila: Martin na 7 let težke ječe, Franc Kukovec na 4 mesece.

Detomor. Pri Kamnikarjevih na Poljanah pri Stični je že dalje časa služila vulgo Jurkova Neža za deklor. Bila je vsekoli mirna in pridna, ali imela je nesrečo, da je bila mati dveh nezakonskih otrok v starosti 6 in 12 let. Kaj je to pomenilo zdej med vojno, ve vsak, ki je moral pri tej silni dragini koga hraniti. Za našo Nežo pa je bilo tem huje, ker je pričakovala, da bo morala nahranjevati v najkrajšem času še tretji zdelček. Dne 20. maja t. l. se je uresničila njena bojazen: dobila je hčerko, ki ji pa tudi siromasni oče ni mogel nuditi ničesar. Jurkova je na dosedaj še ne pojasnjeni slučaj otroka umorila, ga nesla na Grčmanov travnik, kjer ga je položila v neko kotanjo in ga pokrila z ruševino. Prišli so ji še tisti dan na sled, ker je prišla s travnika povsem vitka nazaj in je preje v svoji najbližnji okolici že prosila krsne botre. Orožniki so takoj zvedeli o hudodelstvu in trdo prišli Jurkovo, tako da je priznala svoj zločin in pokazala mesto, kjer je pokrila otroka z ruševino. Orožniki so odvedli Jurkovo v sodne zapore v Višnjo goro, trupele pa so oddali v mrtvašnico v St. Vidu pri Stični, kjer ga je preiskala sodnijska komisija, h kateri je prišel tudi uradni zdravnik iz Novega mesta.

Različne tatvine. Po noči od zadnjega aprila na prvi maj je bila ukradena Jožetu Henigmanu v Staremlogu pri Kočevju štiriletna lepa kobila, vredna 7000 K. Storilec je jo ponudil v nakup s komatom in opremo vred, ki jo je ukradel Henigman skupaj s kobilo, baje za 4000 K Jožetu Baborju na Griču pri Črnomlju. Da reši lastniku konja, je dal Babor prodajalcu na račun kupnine 180 K in prevzel kobilo s komatom vred, to pa takoj naznanil orožnikom. Tako je dobil Henigman svojo lastnino nazaj. Storilec je rekel, da se piše France Mausar iz Poljan, pozneje je zopet trdil drugje, da se piše France Gregor in da je doma iz Uršnih Sel. Spoznati ga bo lahko, ker mu manjka na desni roki pol kazalca, je okoli 25 let in vojaško oblečen. — Istotakšni storilec je ukradel tudi po noči med 19. in 20. majem t. l. posestnik Jožetu Flacku z Blatnika enega okoli 5000 K vrednega vola in ga je prodal mesarju Sinkoviču v Črnomlju. Storilec so na sledu. — Koncem maja ali v začetku aprila pa so vdrl nezna- ni žejni tatovi skozi streho v zidanico Kate Drganc iz Semeča in so odnesli kakih 10 litrov vina, 3 l kisa, 1 l petroleja, nekaj ovsa, 2 noža in en vinski barilec. Drganc ima nad 120 K škode. Storilec so bili menda neizkušeni, ker so pustili mnogo reči.

Radi tatvine na železnici. Železnicažarji Alojz Wagner, Jernej Zelenko in Ivan Dobaj so 12. aprila 1919 ukradli na postaji Črniše pri Špilju veliko potno košaro, v kateri je bila obleka in perilo konzularnega uradnika Iva Rejle. Tatove so izsledili. Porotno sodišče je obsodilo Jerneja Zelenko v 13mesečno, Alojza Wagnerja v 12mesečno ječo, dočim je bil Dobaj oproščen.

Amnestija. Vsled ukaza prestolonaslednika Aleksandra z dne 5. junija 1919 o amnestiji se je pri deželnem sodišču v Ljubljani izpustilo z dne 18. junija 1919 iz zapora osem oseb, katerim se je ostanek kazni milostnim potom odpustil. Glede vseh drugih, ki kazni še niso nastopili, bo sodišče sklepalo v najkrajšem času. Njih številu bo prevedoma precej visoko. Okolnost, da je med zaprtimi pomiloščenih samo osem oseb, je pripisovati dejstvu, da se obsojenci že nad tri mesece niso vabili k nastopu kazni, ker se je pričakovalo amnestije. Opazarija pa se na okolnost, da nikakor niso odpuščene milostnim potom kazni vsem obsojencem, ker so gotova kaznjiva dejanja (namreč ona zoper varnost lastnine, izvršena po železniških ali poštah uslužbenceh na predmetih, ki so izročeni železnici ali pošti za prevoz ali pošiljanje) vobče izvezeta iz amnestije. Pravtako pa se je kazen odpuščena le tistim obsojencem, ki niso obso-

jene na več kot 6 mesečno kazen na prostosti, ali za več kot 5000 kron denarne kazni, ali na katerokoli denarno kazen razen gori oznamenjene zaporne kazni, to pa le tedaj, ako obsojeni pred kazensko obsodbo še niso bili nikdar kaznovani zaradi hudodelstva ali pa zaradi kaznjivega dejanja iz koristoljublja (tatvina, golufija, poneverba, draženje, verženje itd.) Vsi oni, kateri so bili že radi takih kaznivih dejanj obsojeni, ali pri katerih prisojena kazen presega gori oznamenjeno izmero, bodo morali po zmislu danih navodil kazni čim preje nastopiti, ker jim kazni ravno niso odpuščene.

Sokolstvo in Vidov dan.

Na Vidov dan 28. junija t. l. vrši se v Novem Sadu prvi jugoslovanski sokolski sabor. Prvikrat nastopi tu združeno jugoslovansko Sokolstvo svobodno v svoji državi. Zalihože ne dopuščajo še razmere, da bi proslavili ta dan v tej meri, kakor si želimo in le majhno število naših telovadcev in delegatov odide k tej skupni proslavi.

Pozivljamo pa vse one brate in seestre, ki ostanejo doma, da proslave v domačem kraju ta dan.

Na vseh naših hribočih naj zaplapolajo 27. t. m. zvečer kresovi svobode a tudi kresovi maševanja za one brate, ki nam jih hoče vzeti naš kleti sovražnik.

S predavanji, nagovori, deklamacijami itd. razložite ljudstvu pomen tega dneva in porabite to priliko, da zopet in zopet pojasnite veliki pomen našega ujedinjenja in ustanovitve naše države. Čas je še kratek, začnite takoj s pripravami — ta dan mora postati sokolski narodni praznik — kot spomin na osvoboditev našega naroda.

Vsa bratska društva in župe pozivljamo ponovno, da takoj pošljejo predsedstvu SSZ imenike vseh telovadcev in telovadk, ki gredo v Novi Sad. To je nujno, zato ne odlašajte.

Sokolski Glasnik štey. 6 in 7. je izšla s sledečo vsebino: 1. Načrt poslovnika Sokolskog Sabora. 2. Načrt Sokolskog zakona. 3. Prva svečana sjednica sokolskog sabora SHS. 4. Načelno stanovišče Sokolskog Saveza SHS o državi i Sokolstvu. 5. O pravim Sokoloma. 6. O Sokolskem porezu. 7. Rad po odborima na Sokolkom Saboru SHS. 8. Načrt društvenih pravila. 9. Načrt pravila župe sokolske. 10. Načrt sokolske uprave. 11. Predlogi o reformi telesne vzgoje. 12. Telesno obrazovanje. 13. Beleške. 14. Glasnik Hrvatskog Sokolstva.

Delegata za sokolski sabor pozivljamo, da natančno prouče vse načrte, ki so objavljeni v zadnji številki Sokolskega Glasnika, ker pridejo vsi na razpravo v posameznih odsekih.

Telovadno društvo „Sokol“ v Notranjih Gorjah priredi v nedeljo dne 22. junija 1919 vrtno veselico na vrtnu g. Fr. Velkavrh na Brezovici. Začetek ob 15. uri (3. uri pop.) Vstopnina 2 K. V paviljonih mrzla jedila, pecivo, slaščice, črna kava, lekarna in brezalkoholne pijače. Čisti dobiček je namenjen za nabavo telovadnega orodja.

Telovadno društvo „Sokol“ v Ljubljani se udeležuje v kroju v nedeljo dne 22. t. m. izleta Notranjgorijskega Sokola v Brezovico. Zbirališče ob 12.45 na južnem kolodvoru. Vlak se odpelje ob 13. Bratje udeležite se polnoštevno. Odbor.

Primorski Sokolski krožek vabi vse svoje člane na svoj IV. izlet, ki se vrši dne 22. t. m. na Brezovico. Zbirališče ob 14 in pol pred južnim kolodvorom, odhod iz Brezovice peš ob 20. Udeležite se ga vsi in pripeljete znanec in znanke seboj. Reditelj br. Legiša. Na zdar! Starosta.

Spominjajte se zaklada „Slov. sokolske zveze“.

Dnevne vesti.

Seja mestnega občinskega sveta bo v torek 24. t. m. ob 17. (petih). Ker je za nekatere točke dnevnega reda potrebna kvalificirana večina, pozivamo obč. odbornike, da se te seje zanesljivo vdeležijo.

Za državnega obmejnega komisarja v Cerklju je imenovan absolvirani pravnik Josip Hudina iz Sv. Petra pod Sv. Gori, dosedaj rezervni artiljerijski potporučnik v Jugoslovanski diviziji.

Promocija. Dne 6. junija je bil na dunajskem vseučilišču promoviran za doktorja filozofije naš središki rojak Makso Robič. Cestitamo!

Imenovanje v politični službi. Okrajna glavarja Fran Schitnik v Kranju in Franc Lasič v Ljubljani sta imenovana za deželnovaladne svetnike. Za okrajne glavarje so imenovani tajnik Leon Grasselli v Ljubljani, tajnik Anton Menoinger v Radovljici, viš. komisar dr. Ivan Liningov v Kamniku, tajnik Rajko Svetek v Črnomlju in tajnik Fran Podboj v Litiji. Za deželnovaladne tajnike so imenovani Ljudevit Pinkava v Celju, dr. Fran Ogrin v Kočevju, komisar Oton Kette v Kamniku, komisar Ljudevit Klopčič v Radovljici, komisar Davorin Weingartl v Brezovici in komisar dr. Janko Šturm v Mariboru.

Ohranbeno delo — naša sveta stvar. Med vojno je naše obrambeno delo počivalo. Najboljše ljudje, posredovalni delavci so bili na bojnem polju, doma pa smo v stiskah in skrbeh, v dvomu in strahu strmeli in zrl v negotovo bodočnost. Delovanje C. M. podružnice je po večini prenehalo, nabiralniki C. M. družbe so bili poskriti, nekateri po sovragih izpropani in uničeni. Čudno ni, da je po tolikem teptanju in uničevanju vsega, kar je imelo le majhen značaj narodnega dela, usahnili oni bogati predvojni vir dohodkov družbe sv. Cirila in Metoda. — Svoboda je prišla in z njo novo življenje in novo delo. Že smo se veselili, da ne bo treba več C. M. družbe, toda usoda in pohlepni sosedje hočejo drugače. Veliko delo še čaka našo prvobitno težko za kulturo. Goriška in Kras, Istria in Primorje, tudi Stajerska in Koroška — vsi ti kraji vzdihujejo po odpočitju. Kdo drugi naj vrši to misijo, če ne C. M. družba? Prijatelji, sobojenci v najhujših časih stopite zopet v naše vrste za prosvetno delo! Podružnice skrbite, da se zopet naši nabiralniki izpostavijo v javnih lokalih, prirejte veselice v prosepah »Družbe«. Velika je potreba in stiska nemala. Dohodkov ni, denar je izčrpan, učitelstvo, kar ga ima še »Družba« mora biti plačano. Pozivamo vas vse, katerim je odprla vojna blagostanje, pokazite se vredne in zavedne člane naroda s tem, da priskočite najpotrebnejši kulturni instituciji na pomoč! »Karkoli si storil enemu teh malih, si meni storil«.

Maščevanje nemških trgovcev nad našimi dijaki na Dunaju. Znano je, da so dogodki na Koroškem izzvali veliko ogorčenje med avstrijskimi Nemci. Kako daleč jih je privedlo divje sovraštvo do Jugoslovancev, naj osvetluje sledeči slučaj: Na sicer narodno popolnoma strpni dunajski eksportni akademiji so nemški burši vrgli naše dijake — študirali jih tam 30 — z dejansko silo iz zavoda. Tega škandala ni kot bi bilo misliti — povzročila dunajska publika, temveč kranjska in koroška nemškutarija. Posebno se je odlikoval neki Pittsger iz Velikoveca. — Radovedni smo, kakšen bo neki sprejem tega junaka v domovini.

Plemenit dar brata Čeha. Gospa županja Franja dr. Tavčarjeva je prejela 100 K, kateremu znesku je bilo priloženo to-le pismo: »Veseloštopovana gospa! V časopisu »Čech«, ki ga prilagam, sem čital, da ste se postavili, veseloštopovana in plemenita gospa, na čelo narodnega damskega odbora, ki zbira prispevke za jugoslovanski obrambni sklad. Kot rojen Čeh, ki stalno živi na G. med Slovenci, sem od 1888. ustanovnik šolske družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, a kot spoštovatelj ubogega sto in sto let zatiranega slovenskega naroda si usojam prispevati k skladu 100 K in Vas prosim, da blagovolite sprejeti ta mali prispevek. Z vsem spoštovanjem vdani Beneš Herlić — Bratu Čehu izreka mo iskreno zahvalo in ga stavimo v posnemanja vreden zgled naši javnosti«.

Knez Hugo Windischgrätz nam je poslal iz Konjice popravek ali boljše pojasnilo na neke dopise. Bistvene točke tukaj lojalno posnamemo, ker ne maramo delati nikomur krivice. Knez Windischgrätz izjavlja, da mu niti na misel ni prišlo umakniti se sam ali z rodbino in premoženjem iz Konjice v Nemško Avstrijo, ker ima vsa svoja posestva na Stajerskem in Kranjskem, nobena pa v Nemški Avstriji. Član rodbine, ki biva skoraj tisoč let v naših krajih in že v petem rodu v bližini kraja, po katerem je v zmislu starodavnih navad posneto rodbinsko ime, je živel po njegovem zatrdilu s prebivalstvom in uradništvom obeh narodnosti vedno v najboljših odnosih ter ni bil nikdar Nemec v slabem Slovencev sovraženju zmislu, kar kaže tudi njegovo javno, le obči koristi namenjeno delovanje. Prej verjen državljani Avstrije, je po preobrtu brez mentalne rezervacije odkrito izjavil, da hoče prav tako novi državi biti veran in pošten državljani, pripravljeno k vsem potrebnim in postavnim žrtvam, kateremu sklepu se do danes še z nobenim dejanjem ni iznevil ter vedno le gojil željo, živeti mirno in v soglasju s sodeželanji v domovini, ki je tudi njemu nad vse mila in draga. — Vzamemo za sedaj na znanje.

Javna prošnja na usmiljena srca soseščanov! Podpisana Katarina Piki, sedaj stanujoča v Spod. Šiški v šoli, sem mati četvero še nedorastlih otrok; morala sem se semkaj preseliti meseca sivečana iz Norimberke na Bavarskem, kjer me je moj mož, ki je lani v vojaški bolnici v Plznu umrl, zapustil brez vseh sredstev. Bivala sem v barakah za šolo v Spod. Šiški, od katerih so dne 24. maja tri popolnoma zgorale. Imela sem v eni od teh zraven oblek od moža in otročjih tudi še le na novo napravljeno pohištvo — kar mi je pa z življenjem vred v vrednosti več tisočakov popolnoma zgorelo. Sem sedaj brez vseh sredstev in navezana na miloščino. Prosim torej, da slavno občinstvo to mojo nesrečo upošteva in morebitne darove v denarju, obleki, perilu ali živežu doloži na gori navedeni naslov — ali pa upravištvu tega lista, ki je voljno morebitne pošiljke sprejemati. — Katarina Piki

Procesi na Telovo se je zaradi lepote vremena občinstvo mnogobrojno udeležilo. Trnovske (mestni patronat) se je udeležil g. župan z nekaterimi občinskimi svetniki in tudi farani in šolska mladina je bila polnoštevno udeležena. Obred je posebno povišala krasna ženska narodna noša. Pogrešali smo še moške. Godbo so nadomestili domače pevke in pevci. Enako je bila velika udeležba v stolnici. Udeležile so se vse šole, uradi, vojaštvo ter razne korporacije in društva. Prvič je na Telovo imelo v Ljubljani vojaštvo mesto hrastovega, lipovega zelenja in na čepicah in prvič je bilo poveljevanje v našem domačem (srbskem) jeziku. Istih ošabnih avstrijskih uradniških uniform nisi videl, nisi videl dunajskih križcev in medalij, nisi videl komornikov, ne, nič ni imelo zastopano uradništvo tega bremena na sebi — kako pa, saj jim je bil preje to prisilen jopč — vse je nadomestovala navadna salonska suknja. Godbo je nadomestovalo ubrano petje mešanega zbora (civilni pevci in pevke in teologi). Skratka: Vse je bilo urejeno po primernih demokratičnih načelih, nič avstrijske ošabnosti in pretiranosti, vse domače, duhovščina, petje, vojaško poveljevanje, udeleženci, vse naše, vse neprisljano, vse demokratično v gotovi meri, zato tudi pri evangelijih tako veljkanska udeležba, zato vse lepše, ker obred v celoti ni imel tistega dunajskega kamarijnega značaja. In pri tem naj bi ostalo vedno in povsod!

Padli junaki Ljubljanskega pp. 24. aprila. Pušnik Lorenč (5 st.) r. 1897. Galicija, Koroško; 30. aprila Mlekuš Andr. (12 st.) r. 1897. Plužna, Tolmin; 29. aprila pri Velikovecu: Jernej Martin (7 st.) r. 1898. Velikovec, Gornovšek Josip (7 st.) 1899. Prapreče, Litija; Kozlevčar Andrej (7 st.) r. 1898. Jelše, Litija; Kozlevčar Ignac (7 st.) r. 1896. Stefan. Novo mesto; Cesarek Anton (7 st.) r. 1897. Ribnica; Senica Jakob (6 st.) r. 1895. Sv. Daniel, Velikovec; 28. maja pri Črni: Centa Ivan (7 st.) r. 1893. Kot. Kočevje; Mišič Ivan (7 st.) r. 1898. Podgora, Novo mesto; štab. nared. Hostnik Leopold (7 st.) r. 1890. Murna, Novo mesto, Jerina Alb. (7 st.) r. 1899. Visoko, Kranj; 1. junija pri Sinji vasi: Dovšek Josip (8 st.) r. 1898. Mokronog, Krško. V voj. bolnici v Svitlanju je umrl dne 7. junija 1919. Josbar Franc (10 st.) iz Idrije. Čast in slava. Padli so za domovino.

Kres. Ker se bliža kresni večer, se občinstvo povprašuje, če se bodo letos smeli žgati kresovi, ali bode zopet vse prepovedano kakor je bilo pod bivšo avstrijsko vlado to že več let, a kljub temu ni mogla zatreti starih narodnih običajev, pa najsibodo že »poganski« ali kakršnikoli. V narodu so bili koreninjeni in ni je bilo moči, da bi jih bila zatrla. Glede kresov nimamo letos sicer nobene avtoritativne informacije, naše mnenje pa je, da jih sedanja Narodna vlada ne bode prepovedala, saj menda ni zato prav nobenega povoda. Nasprotno. Se priporočati bi jih bilo. Kresovi naj naznanjajo širok naš domovinski, da živimo v svobodni Jugoslaviji, da nismo več nemško-avstrijski helbiti, ampak svobodni državljani. Pri kresovih naj se narod veseli, prepeva narodne pesmi in pripoveduje mladinski bajke, ne bajke, ampak resnico, koliko smo morali trpeti pod mačeho Avstrijo in koliko je bilo žrtve predno smo dobili svojo Jugoslavijo, kateri hočemo ostati zvesti do groba. Letos prvič naj gori v naši državi po vseh gričih in vseh vaseh, kakor dosedaj še nikdar ne.

Mestni dekliški licej. Vpisovanje v I. razred in v višje razrede liceja je v soboto 5. julija od pol 8. do 9. ure dopoldne v poslopju »Mladice«, Subičeva ulica, pod objajnimi pogoji. Sprejemni izpiti se vrše istega dne ob 9. uri dopoldne.

Dve veliki hiši zgradi na zemljišču bivšega vojaškega oskrbovališča. Trboveljska premožkopna družba V. to svrhu kupi dve še ne prodani parceli v bližini opernega gledališča od mestne občine ljubljanske. Čim bo kupčija sklenjena prične družba takoj z zgradbo poslopj. Po dolgih letih — morda jih bo že 10 — bodo to prve nove zgradbe v Ljubljani.

Člane in članice Elizabetne bolnice opozarjamo na društveni občni zbor, ki se vrši v kratkem, s prošnjo, da se ga zanesljivo udeležijo.

Aprovizacija južne železnice bo prodajala teletino v nedeljo od 8.—10. ure dopoldne in pa v ponedeljek, kilogram 11 kron.

Južni železničarji! Vsi člani društva »Spar- und Vorschusskassa der Südbahnbediensteten in Maribor«, ki je sedaj v Gradcu, se pozivajo, naj takoj vpošljejo člansko in vložno knjižico radi zastopanja njih interesov podpisnemu, ali pa naj naznanijo štev. posojline in hranilne knjižice in sicer do 1. julija 1919. V Mariboru in okolici stanujoči naj se zglašajo osebe: Josip Dolinšek, poslovodja Maribor, glavni kolodvor.

Nevarne igre. Na progi St. Janč-Trebnje se najdejo večkrat na tračnicah različni predmeti položeni, valed katerih bi lahko skočili s tira vlak. Dne 15. maja so pasli pastirji iz Bistrice 1. s, 13letni Jože Krajček s svojim devetletnim bratom Antonom, po domačo Rajčkova in osemletni France Blaznik. Igrali so različne pastirske igre in ko se naveličali teh, so nanosili na tračnico nekaj kakor jajce dobelih kamnov. Razven tega so sabili tam, kjer se stikata dva konca tračnice, dolg in dobel debel, s kakršnimi priključki kamnov za poganje. Ta debel je bil

s kamnom tako sabit, da je tital med tračnicama prav čvrsto in da je molal kakor 4 cm nad tračnico. Bila je torej velika nevarnost, da skoči vlak s tira, toda proini možster Kenda je pravečasno odstranil te ovire. Za storilce je svedel, ker so opazovale nekatere osebe, ko so igrali pastirski to zelo nevarno indijansko igro.

Tajporedci v Ljubljani. Na podlagi navedbe poverjenstva deželne vlade za potranje zadeve v Ljubljani z dne 31. maja 1919. »Uradni List« št. 514, se je na policijskem ravnateljstvu v Ljubljani prijavilo 181 strank, ki so pripadniki Nemčije, Nemške Avstrije, Ogrske in Turčije, 71 strank, ki so nemške in madžarske narodnosti in pristojne v sedanjem kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev, pa ne čez 30 let, in 71 strank, odslovljenici iz javne službe. Ker je še nekaj strank teh vrst, katere se niso po predpisih te navedbe prijavile, opozarja policijsko ravnateljstvo tem potom na obveznost te prijave, sicer bo proti njim strogo postopalo.

Državljanstvo v kraljestvu SHS. Deželna vlada za Slovenijo, oddelek za notranje zadeve, je opozorila vse politične oblasti I. instance v Sloveniji, da se bode do novega zakonskega urejanja o pridobivanju državljanstva v naši kraljevini le izjemoma podelilo državljanstvo. Sklepi o zagotavljanju domovinske pravice morajo počakati do ureditve državljanstva vprašanja v našem kraljestvu. Sklepi občin, s katerimi se tujerodcem ali pripadnikom tujih narodnosti zagotovi domovinska pravica za slučaj, da si pridobe naše državljanstvo, se do preklica sistrirajo.

Izgon iz naše kraljevine. Pristojne oblasti so izgnale iz naše kraljevine nekega Zampanja, ki se je nastanil med vojno kot trgovec s kolonialnim blagom. Čudno je, da je lahko prišel, kadar je hotel, v Trst, Reko itd. in da so ga Lah v vselej pustili, brez ovir nazaj v Jugoslavijo. So že vedeli zakaj!

Razdelili so si tuje imetje. Vlada je dala, kakor je znano, pod sekvester imetje kranjske sekcije nemškega in avstrijskega planinskega društva, katere načelnik je bil učitelj Ludvig. Čim je Ludvig izvedel, kaj se pripravlja, je sklical ostale odbornike k sebi, kjer so sklenili storiti vse, da ne pride društveno premoženje v nepravne slovenske roke. Zjedini so se, da je najjednostavnejše, ako si imetek kranjske sekcije med sabo porazdelijo. In res so si porazdelili rjuhe, odeje, sploh vse inventar, ki so ga imeli v rokah. Sekvestru so na to izročili knjige rekoč, da nimajo nobenega premoženja. Toda za stvar se je izvedelo in ko se je hotel načelnik Ludvig izseliti v Avstrijo, se mu je povedalo, da ga pridržijo tako dolgo v Ljubljani, dokler ne vrne on in njegovi tovariši neupravičeno porazdeljenih stvari. Ker je gospodom vrhu tega grozila še kazenska preiskava, jim je takoj upadel pogum. Prišli so na svetlo z ugrabljenimi stvarmi ter jih skesano izročili sekvestru. Ludvig pa je odšel v Nemško Avstrijo — praznih rok.

Zdravstveno stanje mestne občine Ljubljane od 8. do 14. junija. Število novorojencev 12, umrlo je 31 oseb, med temi 16 domačinov, 15 tujcev; za škrlatico 1 oseb, za tetiko 3, med njimi 2 tujca vsled samomora 1, za različni boleznimi 26. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli: 1 za osepmanji (tujec), 1 za škrlatico (domačin), 1 za legarijem (tujec), 2 za vrtico (1 domačin).

Svarilo. Zvedelo se je, da se skušajo sklepati menjalne pogodbe med Nemci na Spodnjem Stajerskem in slovenskim prebivalstvom na Koroškem. Tako, da bi se koroški Slovenci preselili na Stajersko, ondodni Nemci pa na Koroško. Taka prizadevanja podpira »Kärntner Bodenvermittlung« v Celovcu, glavni povzročitelj je pa znano protislovensko društvo »Sudmark«. Ker je namen takih pogodb nasproten narodnim socialnim ciljem vlade SHS in se namerava z njimi preprečiti izvedba odredbe sekvestracije in nadzorstva, se svari vsakdo pred zapeljivimi ponudbami imenovanih društev, ker je izključeno, da bi vlada mogla odobriti pogodbe, ki nasprotujejo njenim intencijam. Ostali listi se naprošajo za ponatis te notice.

Pomorski častniški tečaj v Sisku. Dne 29. majnika se je vršila od strani učiteljskega zbora ter slušateljev prisega zvestobe državi SHS in njenemu kralju Petru I. Prisota sta bila tudi dva srbska oficirja, dodana tečaju kot učitelja. Na vrtu zgradbe, kjer je nastanjen pomorski častniški tečaj, je bil pripravljen priprst, toda lepo okrašen oltar, obdan z jugoslovanskimi trobojnicami. Ob 9. uri sisoški župnik mons. Mihajlo Medjimurec pristopi k oltarju ter prebere tiho sveto mašo. Potem pa prevzame gospod župnik, daleč znan kot izvrsten govornik, besedo ter v prekrasnem govoru razloži pomen tega dne in pa pomen prve prisige, ki jo častniki polagajo svojemu kralju in domovini. Govor gospoda župnika je napravil globok vtis na vse navzoče. Resnobnost trenutka se je moglo brati iz vseh obličij. Potem je sledila prisega, katero so navzoči krepko in navdušeno izgovorili. Končno prve besede še zapovednik tečaja kapetan lta. broda Evgen Malinarič ter v kranjskih izrazih spodbuja častnike na vršenje dolžnosti zvestobe kralju in domovini. Naglašuje hrabrost in nevstrahovitost Srbov in te junake stavlja kot vzgled. Z burnimi živjo-klici kralju in domovini konča slavnost, katere bode

ostala vsem udeležencem vedno v spominu.

Civilni promet s Celovcem. Obratno nadzornišvo južne železnice v Ljubljani javlja: Civilni, osebni, prijažni, brzojavni, blagovni in tovarni blagovni promet s Celovcem na progi Maribor gl. k. Celovec je odprt. V ta namen vozita na tej progi v vsaki smeri po dva osebna vlaka in sicer: V smeri proti Celovcu. Odhod iz Maribora gl. k. ob 5:05 in 15:29, prihod v Celovec gl. k. ob 10:09 in 19:23; v smeri iz Celovca. Odhod iz Celovca gl. k. ob 5:20 in 14:30, prihod v Maribor gl. k. ob 9:04 in 18:14. Za direktno zvezo iz Ljubljane in Zagreba v Celovec prihaja v poštveh vlak št. 36/a. (Odhod iz Ljubljane 10:41; odhod iz Zagreba i. k. ob 8:59). Iz Celovca v Ljubljano in Zagreb posreduje zvezo vlak št. 416 - 35 a (odhod iz Celovca v Ljubljano in Zagreb posreduje gl. k. ob 14:51, v Zagreb ob 15:38. Prilaga in brzojavno blago za Celovec se lahko odda neomejeno, tovarno blago začasno le z dovoljenjem nadzornišva v Ljubljani.

»Mira« je jel žopet izhajati! Danes smo dobili po dolgem času zopet »Mira«. V članku »Iz težkih dni« pripoveduje uredništvo, da je koroška vlada meseca aprila odtegnila »Miru« poštni debit. List se ni smel več pošiljati po pošti, dobivali so ga samo tisti naročniki, ki so prihajali ponj v tiskarno. Koj na to pa je koroška vlada izhajanje lista vobče prepovedala. Dne 30. aprila, ko je pričela koroška ofenziva, so uradno zaprli in zapečatili tiskarno »Družbe sv. Mohorja«. Vse delo v tiskarni je počivalo, samo knjigovodnica je še poslovala. Toda par dni kasneje so zaprli tudi knjigovodnico in jo zapečatili. Preteklo je zopet par dni in izšel je ukaz, da se rekvirira tiskarna »Družbe sv. Mohorja« za nemški »Volkswehr«. Na poslopje tiskarne so dali napraviti napis: »Druckerei des Landesbefehlshabers in Kärnten«. Tu so se sedaj tiskali razni nemški propagandni spisi za »nedeljivo« Koroško, tu je izšel tudi lepak, v katerem se pozivajo vsi Korošci, tudi Slovenci, naj zgrabiijo za orožje in napadejo kranjske vsiljivce. Okupacija tiskarne je trajala skoro tri tedne. Ko so jo »Volkswehrovci« zapustili, so dali nabiti na vrata tiskarniškega poslopja odlok, da je »Mira« ustavljen in da se nahaja tiskarna pod nadzorstvom državne policije. In še par dni. Nemci so pobegnili, Celovec je bil osvobojen, 17. številka »Mira« je že izšla v svobodni Jugoslaviji.

Slovenski interniranci na Koroškem. V Trebesingu je še vedno interniranih 15 Slovencev, dasi bi jih morali Nemci glasom sklenjene pogodbe že zdavna izpustiti. Prosimo vlado, naj ukrene vse potrebno, da se osvobodijo ti siromaki, ki so že toliko pretrpeli in še trpe.

Posle okrajnega glavarstva v Celovcu je prevzel okrajni glavar dr. Josip Ferjančič, koroški rojak - Celovčan, prideličena pa sta mu dr. Hacin in Milač. Za okrajnega tajnika je nameščen I. Fišer.

Borojevič ob Vrbskem jezeru. Neki slovenski list je svoječasno poročal, da se bori general Borojevič z Madžari proti Čehoslovakom na Slovaškem. K tej vesti pripominja »Mira«: »To ni res. General Borojevič se sprehaia po Celovcu in ob Vrbskem jezeru ter premišljuje o minljivosti prosvetne slave«.

Kako je v Celovcu? V dvorcu, kjer je bilo poveljstvo nemške »Volkswehru«, poveljuje sedaj polkovnik Milenković, kjer je bilo nemško štacijsko poveljništvo, ukazuje sedaj polkovnik Polak. Srbsko vojaštvo je nastanilo tam, kjer so prej zapirali »koroške izdajalce«. Na Novem trgu strajajo srbski vojaki. V mestu vlada najlepši mir in red. Gostilne se zapirajo ob 10. zvečer. Hujskači so pobegnili v Nemško Avstrijo, mirno, pošteno prebivalstvo pa je ostalo in je do cela zadovoljno z novimi razmerami. Ljudje so zadovoljni, da imajo po dolgem času vsaj mir in da vlada povsodi red. Antantna mislija stanuje v hotelu »Moser«. Prehranjevalne razmere so se jele polagoma boljati, čim bo vprašene prehrane urejene, ne bo treznega in polnatega Celovčana, ki bi ne bil zadovoljen z novimi razmerami.

Letake, ki so jih svoječasno sipali nemško - koroški aeroplani na slovenska tla in na katerih je bil podpis »četovodja Oblak v čempeterski vojašnici v Ljubljani«, je natiskala, kakor čitamo v »Miru«, »Leonova tiskarna« v Celovcu in ne, kakor je bilo na letakih falsificirano, »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Znano Cofišče na Šmarjetni gori nad Kranjem je kupila posebna delniška družba, ki se je osnovala v Kranju. Kupnina znaša, kakor nam javlja, 35.000 K.

Himen. V Trbovljah sta sklenila zakonsko zvezo učitelj gosp. Adolf Jelih in gdč. Mira Gorjupova. Mladca zakonca sta oba iz uglednih trboveljskih narodnih hiš. Kličemo jima: Srečno in jasno življenje v srečni — mladi domovini Jugoslaviji!

Poročil se je dne 14. junija t. l. g. kapetan I. kl. Milan Matić z gospodično Margareto Rotovo. Bilo srečno!

Teško je obolel gimnazijski profesor Makso Pirnat v Kranju. Pred tedni so ga poslali domov kot popolnoma ozdravelega, toda pred par dnevi se mu je bolezen znova ponovila, da so ga morali prepeljati v Ljubljano.

† Profesor Janez Scheinigg. V danes nam došli »Mirovi« številki čitamo, da je dne 3. maja v Celovcu umrl profesor Janez Scheinigg, eden najzaslužnejših naših kulturnih delavcev na Koroškem. Lzei je v grob, ne da bi doživel srečnega dne, ko so naše čete osvobodile ožjo njegovo domovino in zasedle sveto Gosposvetsko polje. Profesor Scheinigg je bil rojen leta 1851. v

Borovljah. Gimnazijske študije je absolvirjal v Celovcu, modroslovje pa v Gradcu. Kot gimnazijski suplent je deloval v Beljaku, od leta 1877. pa kot profesor na celovski gimnaziji. Poučeval je latinščino in grščino, v prvih treh razredih pa tudi slovenščino. Ko je profesor dr. Sket izdal leposloven list »Kres«, je bil pokojnik njegov marljiv sodrudi. Sodeloval je tudi pri Jagiečvem arhivu za slovansko filologijo, kjer je priobčil več zanimivih razprav o koroškem narečju. Tudi v knjigah »Družbe sv. Mohorja« je nanizanih nebroj plodov njegovega peresa. Največja zasluga pa gre Scheiniggu kot nabiralcu narodnih pesmi. Njegova zbirka »Narodne pesmi koroških Slovencev« je delo, s katerim si je ustanovil najlepši spomenik v povestnici slovenske književnosti. Politčno ni bil delaven, kulturnemu delu pa je posvetil vse svoje sile. Ostavil je nas sedaj, ko bi ga potrebovali najbolj. Lzei je k počitku v Trnji vasi, kjer snivata nevzdržni sen tudi njegova prijatelja dr. Jakob Sket in Josip Ajpi. Osvobodena koroška gruda naj mu bo lahka, svetel in trajen mu spomin!

Umrl je v sredo zjutraj v Ljubljani na Friderikovi cesti 87letni gosp. Viktor Orel ter bil v četrtek zvečer pokopan pri Sv. Križu. Rainik je bil sin že zdavno umrlega prvega slovenskega notarja in posestnika v Ljubljani g. dr. Orla ter brat tudi že umrle, zelo čislane g. Julije Moosove. Kot mladenič se je udeleževal narodnega prebujenja, bil član »Južnega Sokola« in pevskega društva. Zapustil je vdovo brez potomcev ter z njim zgine tukaj ime te narodne rodbine. — Naj v miru počiva v domači zemlji!

V Št. Ilju v Slov. goricah je 18. t. m. umrla gospa Helena Thalerjeva, roj. Mydlil, soproga g. Franja Thalerja, posestnika in župana v Št. Ilju. Blag ji spomin!

Umrla je v Mengšu gospa Albina Koselka, rojena Prezelj, iz ugledne narodne rodbine. Pogreb bo v ponedeljek ob 10. uri. Naj počiva v miru! — V Skofiji Loku je umrl mesar in posestnik gosp. Ivan Benedičič, star 68 let. — Umrla je ga. Ivana Pader, vdova okrajnega gozdarja. N. v. m. p!

Surovmeži. Dne 18. maja je pilo v Kastelčevi gostilni pri Novem mestu več meščanov pri eni mizi. Pri drugi mizi pa so sedeli fantje iz okoliških vasi in sicer dva Hervolja, Janez Glavič, Franjo Slatič in Alojzij Zadnik iz Dol. Kamenič, Tone Redek iz Bršlina in Jože Kastrevc iz Bučevsaj. Ob 10. uri zvečer, ko so videli, da se spravlja mestna družba na odhod, so tudi ti fantje odšli, toda ne domov, ampak proti mestu. Pred Milarjevo gostilno so se oborožili s koli, počakali meščane, med katerimi ste bili tudi dve dami, in pretepli vso družbo temeljito in brez vzkoka. Takim surovmežem bi bilo treba prepovedati vsako bivanje v mestnem okolišu.

Hud vojaški ubežnik. France Kočvar z Vinvra pri Beljerkvi bi bil tudi moral tudi odrediti k šestdesetki orožni vaji, pa mu ni dišalo, se je raje skrivaj. Nazadnje so mu pa le prišli na sled orožniki in le s težavo se jim je izmuzal za enkrat. Sumil je Martina Makovca iz Orešja, da je on opozoril orožnike na njega. Zato se je dne 28. maja precej napil in v svoji korajži prišel Makovca vprašati, zakaj ga je izdal orožnikom. Makovec in njegova žena sta skušala pomiriti ubežnika, ki je pa postal le še bolj jezen in je prisolil Makovčevi ženi par zausin. Kočvar je res junak, ki se upa pretepati slabo žensko, na orožno vajo si pa ne upa.

Roparski napad. Dne 18. t. m. je vozil pošto iz Kostanjevce v Novomestu postilion Jancič, ki je v najboljših letih in dosti »pri sebi«. V gozdu, ki je last graščine Struga ga naenkrat napadeta dva možka, od katerih je bil eden cigan. Ta prime konja za uздо in ga hoče ustaviti. Jancič pa udari z vso silo po konju in napadalca po obrazu, da popusti uздо. V tem pa zdijata čila konjica proti Ratežu, kjer je orožniška postaja. — Ciganski nadlegi bi bilo treba stopiti trdo na vrat.

Dobra kupčija. Urša Sedlar iz Dol. Kronovega je prodala pred kratkim svojo kravo, ki je bila 14 dni pred otelevitvjo in na tem, da pogine, nekemu Ignaciju Kočvarju za 50 K. Ignacij Kočvar pa je sekal meso te napol krepne krave po 10 K kilo. Napravil je si jaje dobček, saj niti obrtnega davka ne plača, kajti nima pravice izvrševati mesarsko obrt. Upamo, da dobi on Urša Sedlar zasluženo plačilo. M. G.

Vpeljava električnih naprav. Novo elektrotehnično podjetje. Deželna vlada za Slovenijo je podelila preizkušnemu dolgoletnemu monterju ljubljanske mestne elektrarne gospodu Ivanu Miheliču koncesijo za napravo vseh elektrotehničnih del te stroke.

Pomanjkanje petroleja na deželi in pa splošni napredek v gospodarstvu bo dovedlo do akcije, da bodo vsi kraji, osobito ob dobri vodni moči, pristiljeni, misliti na vpeljavo električne moči in razsvetljave v vsa gospodarstva. V to svrhu se bodo potrebovali tudi dobri elektromonteri. Koncesijo za take vpeljave na deželi je te dni dobil od vlade za Slovenijo gospod Ivan Mihelič, dolgoletni, zelo vestni elektromonter ljubljanske mestne elektrarne, znan pri ljubljanskem občinstvu vsled svoje ljubeznivosti in postrežljivosti. — Glej današnji oglas!

Pri Umku v Klečah za Savo je zopet odprta gostilna.

Velik kresni večer bode v ponedeljek, dne 23. junija na Zornjem Rožniku. Obilo zabave in jepega petja ne bode manjkalo. Torej vsi na kresni večer na Rožnik!

Trboveljska premogokopna družba naznanja, da ji je sedaj možno postreči cenjenim odjemalcem v zgodnjem času z njenim najboljšim zagorskim belim apnom. Tozadevna cenjena naročila naj se blagovolično naslovijo na reprezentanco, Ljubljana, Knafeljeva ulica 13.

Koncert se vrši v nedeljo dne 22. junija ob 15. uri v Narodnega doma. V slučaju slabega vremena pa v prostorih restavracije. Svira orkester »Dalibor«.

Kino Ideal. Tudi drugi del filmske serije *Kaj z naslovom »V zlati opojnosti«* je učinkoval s svojo tragiko globoko na posetnike. Sodelujejo najboljši filmski umetniki. Sporedu, ki se predvaja še do ponedeljka, je dodana zabavna veseloigra »Oskubljeni slavček ali »Intrige za kulisami«. Ni za mladino. Kino Ideal.

Darujte za našo šolsko družbo!

Kultura.

Štiri javne produkcije gojencev »Glasbene Matice« se vrše v ponedeljek, sredo, četrtek in soboto, 23., 25., 26. in 28. junija, vsakokrat zvečer ob 20. uri (8. uri) v veliki dvorani hotela Union.

»Glasbena Matica«. V ponedeljek, sredo, četrtek in soboto, dne 23., 25., 26. in 28. junija 1919 vsakokrat zvečer ob 20. uri se vrše v veliki dvorani hotela »Union« štiri javne produkcije gojencev Glasbene Matice. Spored I. produkcije gojencev Glasbene Matice v ponedeljek, 23. junija 1919: 1. a) V. Rihovský: Sonatina, št. 6. op. 50. b) B. Godard: Valse, op. 56. Na klavir igra gđ. Marija Gabrič. Šola gđ. M. Dolejške, VI. razred. 2. Mendelssohn: Pomladna pesem. Na gosli svira g. Ivan Gogala. Šola g. J. Vedrala, IV. r. 3. a) Mozart: Spev iz opere »Figarova svatba«, b) IV. pl. Zajc: Lastavica. Pesem. Poje gđ. Vera Dereani. Šola gospe Ivanke Negrove, III. r. 4. a) Čajkovskij: Majska noč. b) Mac-Dowell: Veselo. Na klavir igra gđ. Pavla Uršič. Šola gđ. J. Chlumecke, IV. r. 5. Jansa: Concertino, op. 53. I. stavek. Na gosli svira g. Ivan Kanoni. Šola g. J. Vedrala, IV. r. 6. a) 6. Dev: Kanglica, b) J. Prochazka: Tak' si lepa. Pesmi. Poje gđ. Tončka Suštar. Šola g. M. Hubana, IV. r. 7. a) J. Prochazka: Valček. b) Weber: Rondo brillante, op. 62. Na klavir igra gđ. Rozarija Škerbinec. Šola gđ. K. Praprotnikove, VII. r. F. S. Vilhar: a) Kada mi zvezdo s daleka sijneš... b) Zlatan evjet. Pesmi poje g. Fran. Schiffer. Šola g. M. Hubada, I. r. 9. a) Ch. Doula: Andante e peti Rondo. b) E. Franzot: Serenada. Na gosli svira gđ. Danijela Potočnik. Šola g. E. Franzota, IV. r. 10. Smetana: Arija iz opere »Prodana nevesta«. Poje gđ. Tončka Suštar. Šola g. M. Hubada, IV. r. 11. a) E. Schmitt: Une larme et un sourire, op. 80. b) Serge Bortkiewicz: Pempete, op. 4. št. 3. Na klavir igra gđ. Marija Artel. Šola g. M. Dolejške, VII. r. 12. a) Ipavice: Če na poljane rosa pade. b) Procházka: Kaj bi te vprašal? c) Ipavice: Pozabil sem mnogokaj. Pesmi poje g. Rudolf Banovec. Šola M. Hubada.

»Glasbena Matica«. Skušnja moškega zbora se vrši v torek, dne 24. junija ob 8. zvečer. Važen in nujen nastop. Vsi! — Odbor.

Moški pevski zbor smuče se Glasbene Matice v Mariboru pod vodstvom gosp. deželosodnega svetnika Oskarja Deva priredi v soboto, dne 21. junija 1919 v Götzovi dvorani s prijaznim sodelovanjem gospe M. Costaperrari in slav. vojaške godbe koncert z izbranim umetniškim sporedom.

Repertoar Narodnega gledališča. Drama, 21. junija sobota Bajka o volku. Abonma B 66. 22. junija nedelja Bajka o volku. Abonma C 66. 23. junija ponedeljek zaprt. 24. junija torek Ljstnica. — Neizprosnosti stražnik, Abonma B 65. Opera, 21. junija sobota Madame Butterfly. Abonma C 64. 22. junija nedelja Jevgenij Onegin. Izven abonma. 23. junija ponedeljek Madame Butterfly. Abonma A 267. 24. junija torek zaprt.

Bajka o volku. V soboto 21. t. m. se uprizarj v »Dramskem gledališču« Molnarjev igraček v III. dejanjih (4 slikah) »Bajka o volku«. — Molnar ni več tujec v slovenski Talij in ljubljansko občinstvo je imelo že priliko videti dve njegovi deli in sicer »Gardista« in »Vraga«. — Molnar se prištevka k najmodernejšim in najuglednejšim madžarskim dramatikom in zavzel je s svojimi blestecimi, duhovitimi dramatičnimi proizvodi vse velike odre Evrope. — Svoje delovanje je pričel z legendo v 7 slikah »Ljstom«, ki pa pri svoji uprizaritvi ni imela uspeha, dasi je, kot so konstatirali poznejše dramaturgi kvalitativno njegovo najboljšje delo. — Poznejša njegova dela »Gardista«, »Vraga«, »Bajka o volku«, »Bell oblaki« so scenično učinkovitejša — toda nimajo posebne literarne vrednosti. — Znan je Molnar tudi še kot feljtonist, in novelist in njegovi dialogi »Fantki in Punčke« slove kot najboljšje delo v tem žanru. — Molnar ima mnogo vrlin: njegov dialog je poln iskr duha, dejanje njegovo je presenetljivo — polno momentov, ki irpirajo. — Splošna poteza v njegovih

delih je eleganca in svojevrstni poet dogodkov. Molnar je v gotovem oziru učenc Bernarda Shawa, katerega odluke posebno njegov esprit in pa njemu lastni citizen salonskega človeka, vendar je Molnar spretniji v izražanju sceničnih efektov — žalbog v škodo literarne vrednosti njegovih del. — Eno scenično najefektnjših del njegovih je gotovo »Bajka o volku«. — V Sopronju živita brezbarvno, suho družinsko življenje odvetnik dr. Kelemen in njegova žena Vilma. — Dr. Kelemen je patološki tip ljubosumnega soproga, ki zastruplja svoji mladi, lepi ženi njeno že itak ne rožnato življenje. Prav dobro se zaveda, da ga narava ni obdarila z darovi, ki bi mogli zavajati in trajno privezati mlado, lepo ženo. — Ni lep, ne duhovit, ne elegant, zato išče ženi nadomestila. Zapleten je v trgovsko podjetje, ki naj bi njelo nekega škofa posestvo. Podjetje obeta velik dobiček in s tem dobiček bi bil tudi položen temelj njegovega bodočega bogastva — milijona, katerega ji hoče, kot pravi sam, pokloniti kot nadomestilo, za njegove nedostatke. Da pa dobi najemnine on, je treba protekcije, in to bo iskal na soirée-ih neke grofice, kamor pride tudi attaché, brat grofice in obenem merodajna oseba v najemni zadevi. — Dejanje se prične v restavraciji, kamor prideta dr. Kelemen in Vilma večerjat, predno se odpravita domov — in k soirée-ji. Med soprog se doigra nervозна scena ljubosumja. Kelemen je uverjen, da pride nekoč nekdo, ki mu otme ljubljeno ženo. — Med sceno ljubosumnosti razodene Kelemen ženi svojo bojazan, baš ko vstopi v restavracijo nov gost »nekdo«, ki je snubil Vilmo pred 7 leti. — Ta »nekdo« je povod poostrenja konflikta med možem in ženo. Se potem, ko sta dospela domov, se scena nadaljuje in doseže višino. Ko pa pokaže Vilma poslovilno pismo tujca iz restavracije Jurija Szaboja, se mož pomiri in odide k svojem detetu in mu pripoveduje bajko uspankano — bajko o volku, ki je hotel raztrgati jagnje. Vilma leže h kratkemu počitku. Sanje ji uresničijo njeno tajno pričakovanje. Jurij Szabo ji je obljubil v poslovilnem pismu, da se vrne k njej kot zmagoslavne vojskovodja, ali kot mogočnega državnik, ali kot znamenit umetnik, ali pa kot — sluga, da ji služi v tih in pokorni ljubezni. Sanje jo povedo na soirée k grofici in tam izpolni Szabo svoje obljube. Vrne se k nji kot zmago-slaven vojak in jo otme iz njenega brezbarvnega življenja. Vrne se kot attaché, ter si vzame nevesto, vrne kot znamenit pevec, vrne kot lakaj, in ji poplača njeno dolgo hrepenenje, s silo plamenice mladosti. — Sanje mineo in Vilma se zbudi v svojem sivem brezbarvnem življenju. Ko se odpravlja k soiréeji, ji javijo obisk — tujca iz restavracije. Szabo je odvetniški koncipient in je prišel v zadevi najemnine. Ostati bi moral pri dr. Kelemenu kot vodja pisarne. Razgovor med Vilmo in njim, pokaže da so bile obljube v pismu je mladeniške fraze. Dosegel ni ničesar. Voljak ni bil, ker ima ploščato nogo, za diplomacijo nima smisla, za umetnost niti roke, niti posluha, niti duha — za lakaja nima spretnosti in ne poguma. — Nade Vilme so varane in tedaj spozna, da je Kelemen vzlic nedostatkom vreden njene zvestobe in s mirno resignacijo se odreče soiréeji, milijonu in svojim sanjam. — Kelemen pa pove detetu zgodbo do konca: Prišel je mož in prepeljal volka, da je bežal, bežal... — Pri jutranji premieri v »dramskem gledališču« igra vloga dr. Kelemana g. Bratina, Vilmo ga. Šarič. Vardianova, gosp. Šest pa se bo predstavljal slav. občinstvu kot režiser in kot igralcev v vlogi Jurija Szaboja.

Novo gledališče v Skopju se prične v kratkem graditi. Vlada je vofila v to svrhu 500.000 K. za intendentia je imenovan znani pisatelj Branislav Nušić.

Drugi tatis Pirčeve Krate zgodovine Slovencev, Hrvatov in Srbov je izšel. Komad stane 2 kroni. Ta učni pripomoček, je od poverjenstva za bogocastie in nauk priporočen. Razpošilja ga pisatelj Matija Pirč, profesor v Mariboru.

Gospodarstvo. Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani.

Prejeli smo in objavljamo:

Naša mlada industrija je stopila z velikim korakom naprej v bodočnost mlade države: dobila je prvo veliko domačo tovarno za stroje in litine, železne in iz medij. Pridobila je s tem stopnjo razvoja, ki ji bo popolnoma omogočila samostojen obstanek, kakor ga rabi samostojno gospodarstvo države.

Prvi začetki narodne strojne industrije so se pri nas pojavili že proti koncu preteklega stoletja. Krivično bi bilo pozabiti tu zasluge moža, ki je z majhnimi sredstvi začel takrat boj s tujci, ki so se bili vsedli v naše kraje. A. Zabkar je z neverjetno pridnostjo, ali bolje rečeno z redko ljubeznijo za tehnično delo v primeroma kratkem času vzdignil svojo tovarno na isto višino, kot njegovi nemški konkurenti po dolgih desetletjih in po izdatni pomoči kapitala.

Kapital, naroden kapital je manjkal Zabkarjevi tovarni. Zato je bila vedno v nevarnosti, da jo požre tuji denar, zato smo se morali vedno bati, da tudi čez našo mlado strojno industrijo leže slana germanizacija, ki nam

je samorila v preteklosti še toliko nežnih, nadpolnih evok narodnega gospodarstva.

Jadranska banka ima zaslug, da je pravočasno posegla tu vmes. Proti koncu svetovne vojne je ta naš kreditni svetov, v pričakovanju Jugoslavije posegel po našemu vstanovitvenju velike strojne tovarne. Naravno je bilo, da si je iskal Zabkarjevo podjetje za oporišče. Po kratkem pogajanju je prišlo do nakupa.

Situacija je bila takoj popolnoma spremenjena. Lastniki drugih dveh tukajšnjih strojnih tovarnih, ki do sedaj niso hoteli nitešar slišati o prodaji svojih podjetij, so jasno zagledali pred seboj moč kapitala, ki je bila prej vedno njihovo orožje. Uvideli so brezupnost boja s nasprotnikom, ki je očividno lahko računal na lepo prihodnost, preteklost je kapitulirala tu prej, predno je prišel za njo splošni polom. »Jadranska banka« je kmalu lahko dogovorila ceno, za katero bo prevzel kupec tovarni G. Tönnies in M. Samassa. Ta kupec so »Strojne tovarne in livarne d. d.«.

Pravila nove delniške družbe je sedaj naša vlada odobrila. Akcijski kapital so sestavili: »Jadranska banka, centrala v Ljubljani« in »Združna zveza r. z. z. o. z.« v Ljubljani. Krog kapitalistov, ki se s tem odpre novemu podjetju, jamči za brezskrben razvoj, za veliko prihodnost naše strojne industrije.

»Jadranska banka« je skrbela za to, da bo imelo podjetje pomoč prvostvornih inženjerjev. Posrečilo se ji je, pridobiti kot ravnatelja g. inž. J. Bricelj, ki si je v Nemčiji v prvih svetovnoznanih podjetjih v dolgotrajnem delu zbral skušnje, ki je vrhoteč temeljito študiral organizacijo strojnih tovarnih, in dr. inž. M. Vidmarja, svetovnoznane našega šahovega mojstra, ki si je s številnimi razpravami v tehničnih časopisih in z tehničnimi knjigami pridobil v Evropi ime prvostvornega inženjerja tako, da je bil večkrat na nekdanjih avstrijskih in na nemških tehničnih visokih šolah predlagan za profesuro.

Samoočebni umevno je, da sta si imenovana vodilna inženjerja poiskala spretnih sodelavcev. Podjetje rabi specializistov za različne svoje oddelke. Saj bo obdržalo pred vsem znane specialitete dosedanjih treh tovarnih: vodne turbine, transmisije, mlinске naprave, stroje za obdelovanje lesa, ventilatorje, sesalke, železne konstrukcije in izdelke livarn, pred vsem zvonove. — Na novo ustanovljen je električni oddelki in oddelki za poljedelske stroje.

Svetovna vojna s strašnimi svojimi posledicami se leži na našem narodnem gospodarstvu; neizmerna škoda pokončanih naprav v velikem delu naše države pričakuje dela nas vseh. Tu bo novo podjetje poseglo z vso močjo vmes. Sami si bomo na novo sezidali uničene stroje. Ne bo nam treba nositi denarja v tujino. Za našo valuto, pa tudi za naše delavce bo narodna tovarna velikega pomena.

V mladih domačih rokah bo podjetje brez dvoma bujno napredovalo. Razkosano na več delov je imelo uspeh, imelo ga bo tem bolj sedaj, ko so zastavljene vse sile v eno smer. Zaposlilo bo domače delavstvo, nudilo bo mladim strojnim inženjerjem, katere nam bo vzgojila domača narodna tehnična visoka šola, bogato polje plodnega dela. Tako bodo »Strojne tovarne in livarne« postale važen del gospodarstva države. Dal jim Bog srečen, krepak razvoj.

Vremensko poročilo.

Junij	Čas opazovanja.	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
20.	2. pop. 9. z.	738.9 738.5	29.5 22.5	sr. svv. brezvet.	več. oblak jasno
21.	7. zj.	738.5	18.5		

Padavina v 24 urah 0.0 mm
— Srednja večerajša temperatura 23.0°, normalna 18.3°. — Vremenska napoved za jutri: Lepo, vroče in vetrovno vreme.

Razne stvari.

»Črna roka« v Osejku. Trgovca Josip Horn je našel na svojem dvorišču pismo, v katerem zahteva »črna roka« od njega 20.000 kron na istem mestu, kjer je ležalo pismo, drugače bo obojen na smrt. Horn je izročil pismo policiji.

Zlat venec za Venecijo. Iz Aten poročajo, da bo Venecija, ko se vrne iz Pariza, ovenčan v Stadionu z slatim lovorjevim vencom, katerega so kupili z darovi, nabranimi s strani grške demokracije, ker je tako izbrano zastopnik korist Grčije na mirovni konferenci.

Tekma med dvema francoskima aviatikarjema. V francoskih aviatikah krogi se s velikim interesom pričakuje tekma med aviatikarjema Le-roche in Hervey. Gre za viliški let

kord aviatikar. Doslej je znašel 2600 metrov.

Štrajk brivcev v Beogradu. Beogradski brivci so začeli štrajkati, ker lastniki brivnic niso sprejeli njihove zahteve, da se ima ves dohodek deliti na dvoje: pol gospodarju, pol pomočnikom. (Štroške, režije, davke itd. nosil bi po zahtevi pomočnikov sveda gospodar sam. od svoje »polovice«.)

»Dan Srbije« na Angleškem. Angleški listi prinašajo poziv na občinstvo, naj pridno sodeluje na »dan Srbije« ki bo služil koristi demobiliziranih srbskih vojakov in njihovih obitelji. Patronat je prevzela angleška kraljica. 20.000 prostovoljnih nabiralcev bo po ulicah prodajalo spominske stvari. Pričakujejo velik uspeh.

Najnovejša poročila.

(Naša izvirna poročila.) ITALIJANSKA ZBORNICA.

Milan, 19. junija. Današnja seja italijanskega parlamenta se je pričela ob 14. Ministrski predsednik Orlando je prečital vladno izjavo, ki jo je na to ob 16. ponovil tudi v senatu. Orlando je svojo izjavo predložil danes dopoldne ministrskemu svetu. V izjavi se naglašja, da se Italija z ozirom na to, da se je predlog Tardieujev odklonil, postavlja na stališče londonske pogodbe, nadalje razpravlja na kratko o vprašanju prehrane in o notranjih problemih. Zvečer prično debate v zbornici. Niti ni socialisti bodo pričeli z ljutimi napadi na vlado. Letnik 1881 bo v najkrajšem času odpuščen.

HERRON ZA ITALIJANSKE ASPIRACIJE.

Milan, 19. junija. »Secolo« objavlja pismo nekega Wilsonovega prijatelja, ki ni, v kolikor se da sklepati iz prejšnjih dogodkov nihče drugi kakor Herron. V tem pismu se dotičnik zavzema za Italijo in se pritožuje, da je Wilson podlegel krivim informacijam glede reškega vprašanja. Kakor je znano, so Herrona še le nedavno tega ameriški oficijalni krogi desavouirali.

STAVKARSKO GIBANJE V ITALIJI.

Milan, 19. junija. V Milanu so večer stavkali uslužbenci plinarne. Splošna stavka v Rimu je končana, a ni bila popolna.

VARNOSTNE ODREDBE ŠVICARSKÉ.

Bern, 19. junija. Z ozirom na kritičen položaj v Nemčiji in z ozirom na to da poteče rok za podpis mirovne pogodbe, je zvezni svet sklenil, da se koncentrirajo na severni meji močnejše čete, ki imajo nalogo, preprečiti vsak vpliv eventualnih nemirov v Nemčiji na Švico, odnosno vsak pritok nemških mas preko švicarske meje.

POSVETOVANJE PETORICE.

Pariz, 20. junija. Petorica je danes sklepala ponovno o Gdanskem pod kontrolo Zveze narodov in o ukrajinskem premirju s Poljaki. Čuje se tudi, da nameravata Petorica na laško zahtevo ukazati, da se morajo vse čete izvzemši antantnih, umakniti iz celovške pokrajine. Najvišji gospodarski svet se posvetuje o zopetnem pričetku trgovskih stikov z Nemčijo, ki bodo izprva še omejeni. Gospodarski svet se je končno bavil z novimi dispozicijami glede prehrane Nemške Avstrije, z ukrepi kontrole uvoza in izvoza in plačila v zlatu.

STAVKE V FRANCIJI PONEHAVAJO.

Pariz, 20. junija. Stavka rudniških delavcev na severu in v Pas de Calais je končana. Nadaljuje se pa še na jugu, izvzemši Gardsko kotlino. Federacija rudniških delavcev je sklenila, da se ima kljub stavki nadaljevati kopanje v globokem rovu.

AVSTRIJSKI PROTIPREDLOGI.

Pariz, 20. junija. Avstrijski protipredlogi, ki jih je dne 16. junija izročil namesto Rennerja Frankenstein, so večinoma nesprejemljivi. V soboto prične diskusija o njih. Razine partije avstrijskega odgovora so dodeljene subkomisijam. Odgovor bo Avstrijcem v kratkem izročen.

NEMŠKI KABINET ODSTOPILO. NOVA VLADA PODPIŠE MIR.

Weimar, 20. junija. Kabinet Scheidemann je danes demisioniral. Brock-

dorf, Scheidemann in drugi markantni vodje, ki so nasprotniki podpisa so izločeni iz vsake kombinacije za novo vlado. Kot bodoča prezidenta republike se imenujeta Matija Erzberger in socialist večine Müller. Smatra se, da je podpis miru gotov. Večina centra in večinskih socialistov ter neodvisnjaki so za podpis.

ORLANDO DOBIL NEZAUPNICO IN ODSTOPILO.

Milan, 20. junija. Zbornica ni votirala Orlando zaupnice na podlagi njegovih izjav. Vsled tega je Orlando sedaj definitivno demisioniral, kar se je itak pričakovalo.

Vesti LDU.

DEMISIJA ITALIJANSKEGA KABINETA.

Ljubljana, 21. junija. (LDU.) Glasom došlih vesti je bila seja rimske poslanske zbornice dne 19. t. m. zelo zanimiva, burna in senzacionalna. Takoj po otvoritvi seje kmalu po 14. uri je podal ministrski predsednik Orlando svoje poročilo o zunanji in notranji politiki ter predlagal na koncu svojih izjav, naj se zbornica sestane v tajno sejo, da razpravlja o onem delu vladnih izjav, ki se nanašajo na zunanjo politiko. Zbornica je sprejela Orlandovala izjavljajo nepričakovano hladno, deloma z burnimi ugovori. Socialistiovski poslanci so klicali v enomer: »Demisijska demisijska!« Več govornikov se je izrazilo proti predlogu ministrskega predsednika ter zahtevalo poimensko glasovanje o njegovem predlogu. Glasovalo je 337 poslancev, od katerih 259 proti, a samo 78 poslancev za Orlandoval predlog. To glasovanje je vzbudilo veliko senzacijo. Seja je bila prekinjena ob 18. uri. Tedaj je ministrski predsednik izjavil, da je ministrstvo vsled izida današnjega glasovanja podalo demisijsko kralju, ki si je pridržal odločitev. Ministrstvo bo med tem vodilo le upravne posle. Soc. poslanec Turati je nato predlagal, naj zbornica nadaljuje svoje delo in v eni prihodnji seji razpravlja o volilni reformi. Proti temu predlogu je bil vložen drug predlog, ki zahteva, naj se z ozirom na to, da ni odgovorne vlade, preloži razprava o volilni reformi. Ta predlog je bil sprejet v poimenskem glasovanju z 229 proti 81 glasom. Nato je bila seja zaključena. Prihodnja seja bo v soboto ob 2. popoldne. Na dnevnem redu je razprava o začasnem proračunu.

Poizvedbe.

Izglubila se je dne 20. junija denarnica s 1000 K in nekaj drobiža. V njej je bila tudi legitimacija. Odda naj se v upravnistvo »Slov. Narodac«.

Dotična gospoda vojaka, ki sta bila v mesecu oktobru 1919 v Trstu v hotelu Volpič, ko sem kupil od nekega nadporočnika avtomobil, nujno prosim, da se zgledita. Rudolf Rumpold, Slomškova ulica 21.

Naznanilo! Ker pošta med Italijo in Jugoslavijo jako slabo funkcionira, naznanjam obiteljima Ivana Logarja, desetnika, trgovskega pomočnika po poklicu iz Vižmarij in Antona Mošeta, poddesetnika po poklicu peka iz Ljubljane, ako še nimajo njihovih poročil, da se nahajata zdrava v italijanskem vjetništvu dodeljena delavski skupini. — Pustil sem jih v vasi Spresiano pri Pjavi. — Moj naslov je tema dvema obiteljema na razpolago v uredništvu »Slov. Narodac«.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Delovanje pljuč je moteno, ako trpimo na zunanjih prsnih bolečinah vsled prehlajenja itd. Zamoremo jih pa lahko odpraviti, ako prsa s Fellerjevim bolečine odpravljajočim »Elsa-fluidom« masiramo. Mnogo čez 100.000 zahvalnih pisem hvali njegov blagodejni učinek. 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici pošlje za 24 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa trg št. 238 (Hrvatsko). To izborno domače sredstvo naj bi ne manjkalo v nobeni hiši. Naroči naj se obenem Fellerjevo milo odvajajoče Rhabarbara »Elsa« - kroglice, 6 škatlic za 12 K. Omot i poštarna se doda računaju posebno, ali najjeftinije, što se više dakle na jedanput naruči, tim se više prištedi. (ss)

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, sestra, svakinja in teta, gospa

Albina Koselka roj. Prezelj

soproga posestnika in mazarja

danes ob 1/4 na 6. zj. traj. previdena s sv. zakramenti za umirajočo, po dolgi in mučni boleznij v 26. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice se vrši v ponedeljek, dne 23. junija ob 10. uri dop. iz hiše žalosti v Mal. Mengšu št. 45 na pokopališču v Mengšu. Sv. maše zadušnice se bodo brale v nadžupni cerkvi Sv. Mihaela v Mengšu Mengšu, dne 21. junija 1919.

Častni pogreb, soproga. Antan in Ivan Škok, brata. Marija Šrok, sestra. Marija Prezelj, stara mati. Peter Šrok, učitelj, svak. Josipina Škok, svakinja. Stanek, Mitri Škok, nečaka. Milica Šrok, nečakinja.

Izurnjeno šiviljo in 2 nženki se takoj sprejme. Stari trg št. 3/II, Ljubljana. 6174

Proda se fin sokolski krog. Ogleda se pri Potočniku, Selenburgova ulica št. 6. 6080

STROJE za pranje dobavila trdka VINKO VABČIČ, Zalec pri Celju. 6096

Mesečno sobo išče za takoj ravnatelj zavarovalnice. Cena postranska stvar. Ponudbe pod „Takoj“ na upravnishvo „Slov. Naroda“. 6123

Kupi se sledeče: orehova jedkovina (bajc) suha, šelak, politura. Natančne ponudbe na tovarno stolov, Gameljne nad Ljubljano. 6191

Železninar, za julij in avgust meblavana soba z 2 posteljami in porabo kuhinje. Ponudbe s ceno na upravnishvo „Slov. Naroda“ pod „K. M.“ Ljubljana. 6176

Tesarji kakor tudi več učencev se sprejme proti dobremu plačilu v trajno delo. Anton Steiner, mestni tesarjski mojster, Ljubljana, Jernova ulica št. 13. 4844

Vagon repnega semena „Žitni zavor“ ima za oddajo v Ljubljani. Reflektantje naj se obrnejo direktno na zavod. Za občine na deželi naj uročila prevzame županstvo. 6230

Mizarji pozor! Mahagoni fornir se zamenja za orehovega ali tudi proda. Matija Perko, mizarjski mojster Zg. Šiška Celovška c. nasproti hotela Vega. 6250

Bukova drva se prodajajo v polenih na metre in vagoni, kakor tudi na drobno klanja, od 500 kg naprej in se dostavlja o poljubno tudi na dom. Josip Plankar, Dolenjska cesta št. 5, gostilna Kramar. 7828

Kot prirezovalca se sprejmeta dva čevljarska pomočnika in več šeparic, katere vzamejo delo tudi lahko na dom. Pismene ponudbe se prosijo pod številko 100, pošto ležeče Ljubljana. 6116

Gospodična išče stanovanje pri kaki boljši rodbini s hrano za prihodnje šolsko leto. Dodalo bi se nekaj živil. Ponudbe na upravnishvo „Slovenskega Naroda“ pod „drugo šolsko leto“. 6192

Korespondenca - ženitna ponudba. Železniški uradnik in trgovski poslovodja želi korespondenco z dvema gospicama v starosti do 22 let, v svrhu ženitbe. Ponudbe na upravo lista pod „Skalo“ „Bernard“. 6232

5000 kg izvrstnega kavnega nadomestila, cena K 14— za kg se prodaja. Frano Dolenc, Kranj. 6210

Kupi se dobro ohranjen šivalni stroj Cenj. ponudbe na Presker. Sv. Petra cesta št. 14. 6133

Kupim deklisko kolo. Ponudbe na upravnishvo „Slov. Naroda“ pod „malo kolo/6062“. 6062

Iščem izurnjene potnike za povečanje slik proti proviziji. Predstaviti se v sredo od 3.—5. popold. J. Stadler, Šiška 249, za slov. solo. 6194

Popravila žepnih ur, zlatnine in srebrne brnne sprejme F. Čuden Sin nasproti glavne pošte v Ljubljani. Točna in solidna izvršitev. 5531

Išče se večja družina za veliko gozdno posestvo, redi se lahko večja množina živine. Posvetilo je blizu Maribora. Ponudbe na upravnishvo „Slov. Naroda“. 6177

2 omari za obleko cenijo na prodaj. Meste pri Ljubljani št. 1. 6206

Stanovanje s 3 sobami in pritliklino z vložkami iz medu in bisernice, se zamenja s stanovanjem v Ljubljani. Ponudbe pod „Uradnik 350“, na uprav. Slov. Naroda. 6230

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov si okrogel ali rezan. Cene za les naložijo v vagon se naj naznanijo na V. SCAGNETTI, parna žaga za drž. gozdovom, Ljubljana. 2048

Koncertni klavir Marschall, brezhibno ohranjen, palisander z vložkami iz medu in bisernice, izbojen glas, je na prodaj. Dopisi na upravnishvo „Slovenskega Naroda“ pod „Marschall št. 6119“. 6119

Temnosiva svila in nov svilen šal se zamenja za črno svilo ali pa se prodaja. Tudi bel ženski panama šamnik in novi visoki usnjati ženski čevlji se prodajo. Karlov. Šiška cesta 151 (leve stopnice) 6243

Rivši orožniški stražmojster, strogo zanesljiv, oženjen, brez otrok, išče primerne službe, bodisi kot hišnik, uradni sluga, kjer bi imel tudi stanovanje. Položi lahko tudi kavčijo. Prijazne ponudbe na upravnishvo lista po šifro „orožnik/6063“ 6063

Prodam več šolskih klop. Več se poizve v Šiški, Krasova ulica št. 363, okraj 7. 6217

Trije mizarji in tesar se sprejmejo v Kranju. Valjičnem mlinu 6221

Posetna služkinja, katere bi znala tudi barman na Bledu. 5760

Pisali stroj, najboljši sestava, sasma nov ili malo rabljen želim kupiti. Ponudbe tvečki Schwarzeri drug, Zagreb, Preradovičeva 1. 3347

Trgovski pomočnik železninske stroke se sprejme takoj pri tvečki Schneider & Verovšek, trgovina z železino v Ljubljani. 5931

Prodajalka, dobro izurnjena, mešana stroke, želi premeniti službo v mesto ali na deželo. Naslov pove upravnishvo „Slovenskega Naroda“. 6200

Učenec sprejme šivilja Nedvika Bilec, Kolizej, vrata 48. 6237

Pohištvo v vseh modernih slogih priporoča po zmerni ceni Fran Skafar, Ljubljana, Rimska c. 16. Stavbno in pohištveno strojno mizarstvo. Kupujem tudi les vsake vrste. 1072

DIVAN se radi selitve ceno prodaja. Naslov pove upravnishvo. 6211

Kupim več dobro ohranjenih motornih koles, avtomobilov in nove pnevmatike vsake vrste za kolesa, motorje in avtomobile. — Florjancič, Selenburgova ulica 6. 4273

Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana, sprejme za takojšnji nastop mlajšega uradnega slugo. Zmožni prosilci naj se predstavijo osebnostno s pričevali med 10.—12. uro popoldne in 3.—5. uro popoldne v pisarni, Knačjeva ulica 13. 6207

Iščem za takoj: blagajničarke za kuhinjo, blagajničarke za točilnico (Schankkassierin), donasialca jedil, snazilica orodja, blagajna za navadna dela in dva učence za gostilno. Poizve se v posredovalnici „NOVOTNY“ Dunajska cesta št. 14. 6193

Mesečno sobo išče za takoj mlada uradnica. Sobotno posteljno perilo Reflektira na boljše družine. Ponudbe pod „Mesečna soba/6224“ na upravnishvo „Slov. Naroda“ 6224

Travnik za košnjo v Ljubli. okolici vzamem v najem. 2 zidarja iščem. Ponudbe na J. Avguštin, Sp. Šiška, Jernejeva ulica 231. 6203

Služba hranilničnega uradnika pri hranilnici v Ljutomeru se odda takoj. Lastnoročno pisane prošnje, zahtevana plača, dokaz o izvršenih študijah, o dosedanjih službah, o starosti in družinskih razmerah se naj vložijo pri hranilnici v Ljutomeru najpozneje do 25. junija 1919. 5890

Ženitna ponudba. Mlado, inteligentno dekle s 35.000 K premoženja želi v svrhu ženitve znanja z gospodom od 30 do 45 let. Prednost imajo samo inteligentne in miroljubne osebe. Samo resne ponudbe se prosijo na upravo tega lista do 28. junija pod šifro „Marjetica št. 19“. 6238

Mlada, inteligentna vdova se želi se svrhu zabave in le v trajno prijateljstvo z boljšim, elegantnim, dobrosrčnim gospodom od 35—45 let. Le resne ponudbe naj se blagovolijo poslati na upravo „Slov. Naroda“ do 28. junija pod šifro „Prijateljstvo št. 34“. 6239

Sprejme se več dobrih krojaških pomočnikov za veliko in malo delo. Da se delo tudi na dom. Plača po zagrebški tarifi. Potočnik, Selenburgova ul. 6, I, Ljubljana. 6081

Zastopstva išče trgovska agentura in komisijska trgovina v Kranju. Posreduje pod „Zastopstva Kranj“ na anončno ekspedicijo AL Matelič, Ljubljana. 5933

Posetno, zanesljivo dekle z dežele, kazila več let v boljših hišah, večja kuhinja kakor drugega hišnega opravila, išče s 15. julijem službe pri majhni družini, najraje pa k eni ali dvema osebam. Ponudbe na upravnishvo „Slovenskega Naroda“ pod „Posetno dekle/6201“. 6201

Sprejme se več provizijskih potnikov dobro vpeljanih v mesto in na deželi za razpečevanje hrane na deželi. Ponudbe pod „Kren“ se prosijo na Anončno ekspedicijo AL Matelič, Ljubljana. 6100

Anglijska šolstvarna MAST mast, železo, maza, kovači tako trdnost, preprosti, zadržujejo lavi in operacije. Vstopila zasto proti predplačilu iznos K 8.000 na 1 dnevno tvorila Tihonja-ja v Pragi in v glas, maza v Ljubljani. R. Sešnik, Marjita trg 5 in v vsi drugi kmetari. 5801

Lesno volno ima na prodaj gosudaraki urad v Oplotnici pri Konjicah, Štajerske. 6219

Josip Jug stavbni in pohištveni in pleskar in tesar in Rimski cesta št. 16. naznanja, da se vedno dela s pristnim blagom. 6219

Učenec za mešano trgovino, močan in s primerno šolsko izobrazbo, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na J. Colnar, Kranj. Istotam se odda večja množina kos. 6229

Proda se: kočija (landauer), zapravljičev in registrirna blagajna. Naslov pove: I. Jugoslovanski anončni in informacni zavod Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Frančevo nabrežje št. 5. 6241

Olja, masti, kolomaz, kemikalije, barve!! in ostalo blago nudi povoljno trdka 6197

Mašata & Co. PRAHA—KŘ. VINOHRADY Korunni 24, Čehoslovačka

Ceno se prodaj: 2 šivalna stroja za 120 K in dobro ohranjen polifon s 14. ploščami in še več drugih stvari. Poizve se: Lepi pot št. 6. v kleti. 6213

Proda se 6 mesecnovih oken za gnojno gredo, (Mistbeefenster), železnati kotel, oleander, velik prav lep. Vprašati je: Sv. Petra nasip št. 41. 6212

Kemiki! Inženjeri! V Sloveniji je v industrijalne svrhe na razpolago dvonadstropno lepo tvorniško poslopje s svetlimi delavnicami tik kolodvoru in parni stroj 21 HP. Lastnik je pripravljen tehniko sprejeti kot družabnika in prevzeti komercialno vodstvo. Tozadevni predlogi na uprav. Slov. Nar. pod „Tvornica/6095“. 6095

Pravo, rameno domače milo za pranje 1 kilogram K 14— Pri naročbi 1 škrinjice okoli 3 in pol kg K 49—franko. Po povzetju pošilja zavod za eksport M. Jünker, Zagreb, 15., Petrinjska ul. 3/III Obnem z naročbo je poslata polovico iznosa. 6204

Knjigovodja bilančnik, popolnoma skake knjigovodstva z večletno prakso, nadalje 3 komparativni, zmožni slovenske in nemške stenografije in knjigovodstva, zmožna slovenske in nemške, stenografije obeh jezikov in strojepisja, sprejme velika tovarna na Štajerskem. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in zahtev, naj se pošljejo pod „Na deželi“ na Anončno ekspedicijo AL Matelič, Ljubljana. 6204

Državno zdravilišče za bolne na pljučih Topoljšica pri Šoštanju. Pričetek seje 15. junija t. l. Prošnje za sprejem v zdravilišče se pošiljajo „Kuratorij za upravo zdravilišča Topoljšica“, ki ima svoj sedež v Ljubljani (poverjenosti za socialno skrbstvo). Podrobna pojasnila daje „Upraviteljstvo zdravilišča v Topoljšici“. Več glej v dnevnikih. 5932

St. 56. Lasestrižnik Komad 28— in 34-65 K. Zahtevajte veliki cenik z več nego 1000 slikami brezplačno. 349

E. Luna, Maribor št. 74.

STEZNIKE (modrce) in vsa v to stroko spadajoča dela izdeluje po tvečki mazi in priporoča cenjenim damam tu in na deželi

Ana Hutter Slobljana, Dunajska cesta št. 6/II. Popravila se prijazno sprejemajo. Cene zmene. Postrežba točna. 5801

Dr. Franjo Kolterer, kopalnični zdravnik ordinira v Rogaški slatini v Strossmayerjevem domu. 5808

Litografija I. vrste, obstoječa 26 let v Beogradu potrebuje 1 litografa „črtača“, ki bi se mogel sprejeti tudi v kompanijo. Ista obrt se more kupiti ali dobiti v zakup. Adresa: Pera Marković, litograf Beograd, Srbija. 6216

Oznaniila, Union-Propaganda Maribor.

Novost svetovni predmet se da trgovcem, potnikom in večjim oselbam v razpečevanje. Stalni sijajni zaslužek. Pojasnila se dobe pod: „Luč za 25 K“ od „Union-Propaganda, Maribor.“

Vsakovrstne slamnike priporočam gg. trgovcem in sl. občinstvu dalje tudi slavnato solno, predpraznične, slavnato podplate za čevlje. 864

Franjo Cerar, tovarna slamnikov v Slobu p. Domžale. Od postaje je 7 minut

Česalni salon za dame O. Fettič-Frankheim sprejme takoj valenko.

Velika hiša z dobro vpeljano gostilno, stanovanjska hiša, krasna vila v Celju, se vsled selitve prodaja za nizko ceno. Pristna svinjska mast, nekaj kg, se prodaja po dnevni ceni. Pojasnila daje I. Jugoslovanski anončni in informacni zavod Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Frančevo nabr. 5

Semeni za posodo! Resljeva cesta 4 od 24. junija do 8. julija J. Kus.

Šmarješke toplice - Mirmi gaj! Slavnemu občinstvu se vliudno naznanja, da so Šmarješke toplice - Mirmi gaj popolnoma na novo preurejene ter se najtolepleje priporočajo vsem, ki se hočejo iznebiti puke ali pa revmatizma. Vsak, kdor želi čez poletje uživati sveži zrak na mirnem kraju, dobi okrepčilo in, če je bolhen, tudi zdravje. Do Šmarjskih topli - Mirmi gaj je od Novega mesta po okrajni cesti čez Sent Peter z vozom komaj 3/4 ure. Pošti sta Šmarjeta ali pa Bela Cerkev na Dolenjskem. 6183

Hotel Triglav Bohinjska Bistrica: MAISON INTERNATIONAL odprt.

GOBOPAT' HO PYCCKII! On parle français! English spoken! Si parlo italiano! Magyar beszélni!

Istotam bo otvoren poletni „PENSION“ za dedice, v posebni hiši „vila Bogomila“ pod nadzorstvom učiteljice v poučevanju kuharske umetnosti, gospodinjstva, domačega vrtnarstva, in poučevanje jezikov ali francosko, angleško in rusko.

Kupčijska posredovalnica „MERKATOR“ (Trgovska agentura in komisijska trgovina)

M. Ambrozič naznanja, da posluje v hiši Jurčičev trg št. 3 v Ljubljani 6195

Posreduje kupčije vsake vrste in oskrbuje za stranke prodajo in nakup vsakršnega blaga ali predmeta. Poslovne ure za stranke: 10—12 in 3—5.

Stampilje Anton Černe GRAVEUR in izdelovalci kovačk. Kranj št. 1

Ing. Milan Rojan tehniška poslovnica sa

kemijsko industrijo Zagreb, Gajeva ulica 37.

Gonove, uredba, pogon, strokovno znanje vsakovrstnih kemijskih tvornic.

Mnogoletno iskustvo v tu- in inozemstvu.

Poglavito: žveplena kiselina, umetno gorivo (superfiant) in destilacija katrana. Nabava vseh kemijskih proizvodov in zdravil in inozemstvu.

Ing. Milan Rojan tehniška poslovnica sa

kemijsko industrijo Zagreb, Gajeva ulica 37.

Gonove, uredba, pogon, strokovno znanje vsakovrstnih kemijskih tvornic.

Mnogoletno iskustvo v tu- in inozemstvu.

Poglavito: žveplena kiselina, umetno gorivo (superfiant) in destilacija katrana. Nabava vseh kemijskih proizvodov in zdravil in inozemstvu.

Ing. Milan Rojan tehniška poslovnica sa

kemijsko industrijo Zagreb, Gajeva ulica 37.

Gonove, uredba, pogon, strokovno znanje vsakovrstnih kemijskih tvornic.

Na stanovanje in hrano se sprejme boljša gospodična Naslov pove upravnishvo „Slovenskega Naroda“. 6234

JAJCA jajca za čaj (temno rumena) 80 v. la jajca (čez 50 g težka) 70 v. la jajca 65 v. Plavci (Schwimmer) in umazana 60 v. en komad, se prodajajo v originalnih zabojih pri EM. SUPPANZU v Rogalcu, Slovensko Štajersko. 5919

Nakup MASTI dobre kakor tudi pokvarjene. Loj, pokvarjeno slanino, repno olje, bučno olje, sploh vsaka maščoba se kupi bodisi dobro ali pokvarjeno v vsaki množini proti takojšnjemu plačilu in prevzetju. Ponudbe z napovedbo cene in množine se prosijo pod „Maščoba“ na upravnishvo „Slovenskega Naroda“. 6218

Moderne zimsko plašče kostume, krila, 2652

BLUZE in drugo damsko konfekcijo. Otroške obleke za dečke in dedice. Kožuhovino, športne in modne predmete

priporoča po zmerni ceni M. Kristoflič - Bučar Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Ženitna ponudba. Išče se inteligentnega in izobraženega gospoda, sposoben za harmonično zakonsko življenje in sicer želi 40 letna dama, vdova simpatične zunanjosti, srednje postave, plemenitega značaja, dobrosrčna, varčna gospodinja, katera ima K 200.000 premoženja, seznaniti se z veleposrednikom, višjim uradnikom ali častnikom vojnim invalidom. Premoženje postranska stvar. Samo resne ponudbe s sliko na upravnishvo „Slov. Naroda“ pod šifro „Srečna bodočnost 40/1545“. Tajnost zajamčena. Anonimno v koš. 6240

Uradno dovoljena, iz 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska postredovalnica stanovanj in boljših služb

G. Flux Gosposka ulica 4, I. nadstropje leva.

Priporoča inteligentno osebo vsake vrste. Strokovna in kolikor mogoča hitra postrežba.

Hiše imajo mnogo kuharic in gospodinj vsake vrste za Ljubljano in proč, na gradščine tudi 1 — 2 osebe, plača do 120 K, več sobaric, 8 — 10 deklet za vsako delo. 2 gospodini k otrokom (francosko, angleško, klavir 2 podnatakarici na Bled in Cerkvenico dober za služek, starejšega privatnega slugo v Zagreb, likarico in perico k dobrih znanim ljudem 80 K vse prosto i. t. d. Pri zunanjih naročilih prosijo se znanke za odgovor. 6222

Pri zunanjih naročilih znanke za odgovor.

Hotel Triglav Bohinjska Bistrica: MAISON INTERNATIONAL odprt.

GOBOPAT' HO PYCCKII! On parle français! English spoken! Si parlo italiano! Magyar beszélni!

Istotam bo otvoren poletni „PENSION“ za dedice, v posebni hiši „vila Bogomila“ pod nadzorstvom učiteljice v poučevanju kuharske umetnosti, gospodinjstva, domačega vrtnarstva, in poučevanje jezikov ali francosko, angleško in rusko.

Kupčijska posredovalnica „MERKATOR“ (Trgovska agentura in komisijska trgovina)

M. Ambrozič naznanja, da posluje v hiši Jurčičev trg št. 3 v Ljubljani 6195

Posreduje kupčije vsake vrste in oskrbuje za stranke prodajo in nakup vsakršnega blaga ali predmeta. Poslovne ure za stranke: 10—12 in 3—5.

Stampilje Anton Černe GRAVEUR in izdelovalci kovačk. Kranj št. 1

Ing. Milan Rojan tehniška poslovnica sa

kemijsko industrijo Zagreb, Gajeva ulica 37.

Gonove, uredba, pogon, strokovno znanje vsakovrstnih kemijskih tvornic.

Mnogoletno iskustvo v tu- in inozemstvu.

Poglavito: žveplena kiselina, umetno gorivo (superfiant) in destilacija katrana. Nabava vseh kemijskih proizvodov in zdravil in inozemstvu.

Ing. Milan Rojan tehniška poslovnica sa

kemijsko industrijo Zagreb, Gajeva ulica 37.

Gonove, uredba, pogon, strokovno znanje vsakovrstnih kemijskih tvornic.

Mnogoletno iskustvo v tu- in inozemstvu.

Poglavito: žveplena kiselina, umetno gorivo (superfiant) in destilacija katrana. Nabava vseh kemijskih proizvodov in zdravil in inozemstvu.

Ing. Milan Rojan tehniška poslovnica sa

kemijsko industrijo Zagreb, Gajeva ulica 37.

Gonove, uredba, pogon, strokovno znanje vsakovrstnih kemijskih tvornic.

Netka Randl roj. Rebertak
Franc Randl

— poročena —

Ljubljana

19. junija 1919.

Dunaj.

Koncipijenta

s substitucijsko pravico
sprejme pisarna
dr. Ravniharjeva
Vstop čimpreje.

Termalno radioaktivno kopališče

TOPLICE pri NOVEM MESTU

železniška postaja Straža-Toplice zdravi revmatizem, protin, nevralgije (ishias), eksudate (ženske bolezni), posledice ran in zlomljenja kosti, itd. Sezija od 1. maja do 30. septembra. Pojasnila daje brezplačno ravnateljstvo.

! SVETLA !

Baterije, žarnice, elektrotehnični predmeti, (izdelek svetovne slovenske tvornice.) Generalna reprezentanca za en gros v kraljestvu SHS

JANKO POGACAR, ZAGREB, 1882

časno Ljubljana,

Ilirska ulica št. 29/1.

Zohozdravniške in zobotehnične potrebščine

Viktor Janscha,

GRAZ — Sackstrasse Nr. 13. — GRAZ

Mila znamke Srna

ne doseže in ne prekosi nobeno drugo milo.

Tvornica mila in sode IGNAC FOCK, Kranj.

Sezona maj-september. Dijetetični sanatorij. Zdravniško vodstvo dr. Laurič.

Rogaška Slatina

za vse kronične bolezni želodca in črevesa, jeter in ledvic, za vse bolezni prebavne (sladkosečnost ali cukrovka, debelost) za putiko (arthritis urica, uratična diateza). Okrepčevalne kure za bledolice in slabokrvne rekonvalescente po pljučnih, srčnih boleznih in za bolne na živčevju. Dijetetično zdravljenje po metodah prof. dr. Noordena, fizikalna terapija po načinu in običajih svetovnega zdravilišča Wiesbaden. 6053

Zvepleno kopališče

Varaždinske toplice (Hrvatska)

Železniška in poštna postaja, telefon, brzojav.

Nov zdravilišni hotel (svratišče). — Elektr. razsvetljava.

Staroznano, radioaktivno zdravilišče z žveplom (Schwefel-Therme) + 58° C. priporočeno proti protinu, revmatizmu, išiasu i. t. d. Zdravljenje s pitno vodo pri boleznih v vratu, grlu, prsih, jetrih, želodcu in črevesnih boleznih. Elektr. masaža, blatne, ogledniške kure in solne kopeli. — Odprto celo leto. — Kraina okolica. Mod. oprema. Novi hoteli. Prospekte gratis. Zdravil. zdravnik Dr. J. Lebert.

A. Mušič

preje FR. HOPF,

LIUBLJANA,

Šolenburgova ul. 6.

Najstarejša trgovina glasbil, strun, gramofonov in glasbenih potrebščin vseh vrst. Popravila v lastni delavnici strokovno in ceno.

Elektrotehniški in inštalacijski urad

VLADIMIR NOVAK - ZAGREB

Frankopanska ul. 8. Telef. 3-31. (Palata Hotel Imperial).

Tovarniško skladišče vsega električnega materiala, motorjev, dynamo-strojev in ostalih električnih strojev. Posebni oddelek za urejanje kinematografov in kompletne centrale. Prevzema premontiranje izgorelih motorjev in dynamo-strojev. Zunanje naročbe se opravljajo takoj solidno in po zmernih cenah. — Troškovniki in načrti se izvršujejo na zahtevo takoj.

Rafiju (Mije)

prima Majunga, dobile se najjeftije.

Brezolivi i listovi:

Berthold Hermann, Zagreb

Julij MEINL

: Ljubljana :

Kava igana

„surva

Kaval pridatek

Pristni viski kis

Sardine najboljša vrsta

Trapistovski sir a K 18.

Koksi

Marmelada

Paradižna konzerva

Riz

Kondenzirano mleko s

sladkorjem.

Razpošilja po celem kra-

ljestvu od 5 kg naprej

franko.

Proda se več

kompletnih sobnih oprav

z žimnicami na vzmeti ter navadnimi žimnicami. Naslov se izve v Anončni ekspediciji Al. Matelli Ljubljana Kongresni trg 3. 6153

„Zdravilišče Rogaška Slatina“

Začetek zdraviliške sezone 15. maja 1919. Vsi zdraviliški pripomočki na razpolago. Živila so preskrbljena. Prospekte razpošilja in na vprašanja odgovarja ravnateljstvo državnega zdravilišča Rogaška Slatina.

Živo apno, zidno in strešno opeko

v celih vagonih ponuja

Valentin Urbančič, Ljubljana, Bleiweisova c. 18 (nasproti liceja).

METLE

z metlišči, krtače iz sirka za ribanje nudi za trgovce, postavno Velika Gorica

Prva Hrvatska Tvornica metala, Velika Gorica.

Za manufakturno blago se išče proti dobri nagradi,

: skladišče v mestu :

(tudi I. nadstropje), ki bi služilo obenem lahko kot pisarna. Cenjene ponudbe se prosijo pod „Skladišče“ na anončno ekspedicijo Al. Matelli Ljubljana. 6205

250.000 kom. zidne opeke

ima na razpolago

Valentin Urbančič, Ljubljana, Bleiweisova c. 18.

Hrvatsko dioničko prometno društvo u Virovitici.

Zvonimirov trg 4. kupuje v lastitoj kući.

2769 uz privatnu cijenu svaku količinu

jelovih dasaka, letava

i ostale gradje jelove.

Vedno veliko zalogo hrastovih parketnih deščic

dobavljam na debelo in drobno. Prevzemam tudi pokladanje. Cene zmerne.

JOSIP PUN, Ljubljana, G. adaska ulica šte. 22.

6189 Vr XII/19-22

V imenu Njegovega Veličanstva Kralja!

Deželno sodišče v Ljubljani je razsodilo tako: Obtoženka Marija Slomenskova rojena 9. januarja l. 1888 v Gornji Lošnici pri Slov. Bistrici, pristojna v Slovenji Gradec, kat. omožena, branjevka v Ljubljani, že predkaznovana, je kriva,

da je meseca januarja 1919 v Ljubljani, izkoriščaje po vojnem stanju povzročene izredne razmere, zahtevala za 1 kg sladkorja očitno čezmerno ceno po 30 K.

Zakrivila je s tem, ker je bila radi prestopka draženja že predkaznovana, pregrešek po § 20 t. 2 a cesarske naredbe z dne 24. marca 1917 št. 131 drž. zak. in

se obsodi

v smislu § 20 t. 2 cesarske naredbe s dne 24. marca 1917, šte. 131 drž. zak. z uporabo § 260 b k. z. na 10 (deset) dni strogega zapora, poostrelega s 3 tridimi ležišči in v denarno kazen 300 (tri sto) kron, v slučaju neizterljivosti na nadaljnjih 5 (pet) dni zapora; po § 45 št. 1 cit. naredbe se sodba objavi v vseh štirih ljubljanskih dnevnikih (v Slovenju, Slov. Narodu, Jugoslaviji in Napredu) in z nabitjem na občinski deski v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 12. maja 1919.

skloptikonom

napredna za potovanja. Aparat mora imeti brezhiben kondenzator in objektiv. Posredno na: Prosvetniški oddelki pri poravnateljstvu za opejale str. v Ljubljani. 6157

Orodje za vse vrste

Priznane najboljšo

„turške kose“

dobi ta teden in se priporoča za cenjena naročila tvrdka

F. S. Skrabar v Višnji gorl.

Letovišče Poljce na Gorenjskem.

617 m nadmorske višine, svež gorski zrak, proti mrzlim severnim vetrovom zavarovano od Karavank, krasna senčnata izprehajališča, lepi izleti po okolici kakor tudi na gore, kopališče, ribolov, tennis. — Električna razsvetljava, vozovi na kolodvor Lesce kakor tudi za izlete na razpolago, v hotelu pošta, brzojav. — Sob za letoviščarje je 45 na razpolago. — Za rekonvalescente, slabokrvne zračna lopa in solčne kopeli. — Pojasnila in prospekte daje

lastnica hotela STURM.

Ko treba?

Pšenice, kukuruza, zobi (ovsa), ječma, kaša (Gerstl), pržena ječma, pakovano po uzorku Kneipa i otvoreno i sve vrsti zemaljskih proizvoda, neka se obrati na tvrtku JOVANOVIĆ I TOMIC, MITROVICA (SREM). 5584

Lov občine Zgornja Šiška

se bode oddal na javni dražbi dne 23. junija t. l. ob 10. uri dopoldne pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani soba št. 3.

Županstvo Zgornja Šiška,

dne 18. junija 1919.

Srbečico, hraste, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izv. postav. varovano „SEKAPFORM“-maslo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3—, veliki K 5—, porcija za rodbino K 12—.

Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrska. Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekarna „pri zlatem jeleni“, Ljubljana, Marijin trg. 5958

Pozor na varstveno znamko „SEKAPFORM“

NARODNA BANKA

Zagreb, Illica broj 7.

Dionička glavica K 10.000.000— Pričuva K 300.000—

PRIMA uloške na knjižice i tekući račun, te ih ukamajuje najpovoljnije.

Kupuje i prodaje sve vrste vrednostnih papira.

Financira industrijske i trgovačke poduzeća. Odlo na robu. Kreditna pisma. Šekovi.

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprava, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapiceranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah

pri trditi za pohištvo KAREL PREIS, Maribor, Stolni trg 6. Srebrnen ogledl. Cenikl zastojl

Zaloga pohištva in tapet

ERNST ZELENKA,

oblastveno zapriščeni izvedenec

Solaka ulica 5 MARIBOR Gosposka ulica 25

priporoča svojo bogato zalogo najraznovrstnejšega pohištva: spalnih, jedilnih sob

klubnih garnitur, divanov, otoman, žime za madrace itd. 2236

Največja izbira. Zmerne cene. Solidna postrožba

Sloviti zdravilni vrelci (kopališče)

Krapinske Toplice (Hrvatska)

zdravilo z zanesljivim uspehom vse vrste revmatičnih afekcij mišic in členkov, protin, vse živčne bolezni (ishias, nevralgije, nevralgija, histerija, bolečine v hrbtenici), dalje vse kronične bolezni na ledicah in mehuru, zastrupljenje s kovinami in kožne bolezni. Pri ženskih boleznih vplivajo dobrodejno na neravne pojave v klimakteriju, pri vnetjih maternice ter eksudatih. Matančenoše informacije in prospekte daje zastoj ravnateljstvo.

Stavbni mojster HUGO DICK

oblastveno zapriščeni izvedenec in conlice,

Badgastein - Bischofshofen. Telefon: Badgastein 33.

Projektiranje in stavbno vodstvo

vrhotal. in podtal. gradb vseh

vrst. Na razpolago eksperti

za vse naprave za podelava-

nje rud, naprave vodnih sil.

V nedeljo, 22. junija

v restavraciji pri „Lazija“ St. Jakoba trg

otvoritev vrta in

KONCERT

Sviralo boe I. Tamburaško društvo v Ljubljani. — Pričetek ob 11. dopoldne, traja do 13 ure, dalje od 15—20 ure. Tečla se bodo pristna ljutomerska vina in tudi pivo. Dobila se bodo vsakovrstna jedila po solidnih cenah. Vstopnina prosta. Vljudo se priporoča za obilno udeležbo

Justina Pečmel.

IVAN JAX in sin

Dunajska cesta šte. 15, Ljubljana.

Šivalni stroji in stroji za pletenje.

— Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Linču. — Ustanovljena leta 1867. — Vsesojno ponuja brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“ Kolesa iz prvih tovarn

Ceniki zastoj in franko. Dürkopp, Styria, Waffearad.

Glavnica:
200.000.000 kron.

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani,

Rezerva: okrog
150.000.000 kron.

Prešernova ulica šte. 50, v lastnem poslopiju.

Prodaja in nakup vrednostnih papirjev; borzna naročila; sprejem in ohranitev depozitov z vestno revizijo izrednih efektov; samohranba (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom strank; krediti in predajmi vsake vrste; inkaso in eskont menic; nakazila in izplačila na vsa mesta tu- in inozemstva; potovanja kreditna pisma; sprejem denarnih vlog na knjižice in tekoči račun l. t. d.

VINO. VINO.

Belo ljutomersko . . . letnik 1918 Rdeče (cviček) . . . letnik 1918
Belo romunsko . . . letnik 1917 Črno . . . letnik 1918
izborne kakovosti, ter nudim najnižje cene. Kupim vsako množino in vseh velikosti vinskih sodov. — Trgovina vina **Milko Josih**, 6155 Ljubljana, Florijanska ulica 36.

Priporoča se tvrtka:

Josip Petelinc

Ljubljana Sv. Petra nasip št. 7.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev in njih posameznih delov, igel in olja, ter drugega galanterijskega in modnega blaga. Večje množine pisarnskega in pisarniškega papirja z ovitki v zalogi.

Barva - kemično - čisti

vsakovrstno blago, obleke

pere domače perilo (pošilja po isto na dom) svetlolika ovrtnice, zapestnice in srajce

tovarna **JOS. REICH**, Ljubljana, Poljanski nas. 4. Podruž., Selenburgova ul. 3.

G. F. Jurásek

vglasevalec klavirjev in trgovec z glasbilo

v Ljubljani, Wolfova ul. št. 12.

Prva jugoslovanska specialna tvrdka za vglasevanje in popravila glasbil.

Što je „Salvator“ vinovica?

Ve postoji sredstvo koje bi u bezbrojnim slučajevima tako brzo i uspešno djelovalo kao „SALVATOR“ vinovica. Boli reumatizma, kostiju, sglubova, šiljasa, neuralgije itd. ublažuje. Boli če dapače posve izčeznu u najkraćem roku budete li bolna mjesta redovito natirali sa „Salvator vinovica“. Tko trpi na nervoznoj glavobolji, migreni, trganju, bezsvjestici, zubobolji, vratobolji itd. neka pomisli „Salvator vinovica“ sa svježom vodom i obloži bolno mjesto, izčeznu če boli vrlo brzo. Nakon napornog hoda ili rada, batarite mišice, osvježit će Vam telo. „Salvator vinovica“ jest vanredno korisno djelujuće sredstvo za ispiranje ustiju jer osvježuje i razkužuje usta i grlo. 1664

S. Mittelbach, „Salvator“ Ljekarna i drogerija Zagreb, Jelačićev trg 2.

Pozor! Industrijalci, obrtniki in kmetovalci na dežel. Pozor!

Vsa elektrotehnična dela, kakor adjustiranje krajevnih elektran, vpeljava električne razsvetljave, naprava telefonov in zvonil ter vzdrževanje in popravila teh naprav oskrbuje solidno in točno

Ivan Mihelčič

dolgoletni vestni elekromonter mestne elektrarne ljubljanske.

Se priporočam

Ivan Mihelčič, elektrotehnik, Ljubljana, Brenova ulica 18.

Naznanilo.

Tvrdka G. Tönnies, stavbno podjetje v Ljubljani naznanja, da sta iz tvrdke izstopila gospoda Gustav in Viljem Tönnies, na novo pa je vstopil kot javni družabnik gradbeni svetnik g. Rudolf Tönnies, uradno poverjeni arhitekt in stavbni mojster v Ljubljani, do sedaj gradbeni ravnatelj bosansko-hercegovinskega gradbenega delniškega društva v Sarajevu.

Tvrdko vodita od 1. maja 1919 naprej gospoda **Emil Tönnies in Rudolf Tönnies** kot javna družabnika.

Tvrdka prevzema v izvršbo napravo projektov, načrtov in stavb vsake stroke, v vrhualni stavbi pa kot posebno moderna industrijska poslopja.

Vršila bo, kakor doslej, vsa prevzeta dela strogo solidno ter se priporoča za nadaljna naročila.

Stavbno podjetje **G. Tönnies**.

ICNAC FUCHS

Dunaj (Wien) VII., Neubaugasse 23
Centrala Praga Ustan. 1794.

priporoča bogato izbrano zalogo za

trgovine s papirjem, knjigovoznice in tiskarne,

papir vseh vrst, svoje lastne izdelke papirne konfekcije, kuverte, trgovske knjige, rasterje, parte, blankokarte itd.

Pisalne in risalne potrebščine za šole in pisarne.

Trgovina vina na veliko

Andrija Golubić

Zagreb, Jurišićeva ulica 10.

PRODAJE:

Vino belo in rdeče, staro in novo, moslavinsko, graševino. Rum najboljše vrste do 40% jakosti, fini aroma, Slivovko lanko in dveletno, enkrat in dvakrat žgano, do 40% jakosti, od modrih bosanskih sliv, najboljših obče. Vse na vagone in manjših količinah, hitro in točno odpremljanje! Posredujem za vsakovrstno nabavo živil, gospodarskih proizvodov itd. — Zastopnik za Ljubljano in okolice

Ivan Koželj, Tržaška cesta št. 27.

MODNI SALON STUCHLY - MASCHKE

LJUBLJANA — ZIDOVSKA UL. 3 — DVORSKI TRG 1.

priporoča največjo izbiro

finih stannikov, svilenih klubukov in žepic za dame in deklice.

Popravila se sprejemajo in točno izvrše.

ALFONZ BREZNIK

učitelj „Glasbene Matice“ in edini zapriseženi izvedenec dež. sodišča.

Največja in najsposobnejša tvrdka in izposojevalnica klavirjev, pianov in harmonijev. (Förster, Bösendorfer, Hitzman, Steinhilber itd.)

Velikanska zaloga vseh glasbil, muzikalij in strun ::

LJUBLJANA,

Kongresni trg. št. 15.

(nasproti mnske cerkve).

Popravila in vglasevanja strokovnjaško in cen.

NOVI PROSTORI

poznate agenture in komisije (specijaliteta: toaletno milo)

LEOPOLD ZEISLER, Zagreb

se nahajajo sedaj:

Berislavičeva ulica šte. 16. I. nadstr.

Fini damski platneni polčevlji

večja množina takoj odpošljivih se odda samo reflektantom.

Priskrbi se eventualno izvozno dovolilo.

**Mechanische Schuhfabrik
OSKAR GALITZENSTEIN,**
Wien VI., Bürgerspitalgasse 7.

St. 1418

6244

RAZGLAS.

Mestna občina v Kranju proda

dva konja

10 let stara, črne barve, po javni dražbi, ki se vrši v ponedeljek, dne 23. junija 1919 ob pol 10 pred mestno hišo.

Mestno županstvo v Kranju,

dne 20. junija 1919.

Župan: F. Polak s. r.

Restavracija pri „Zvezdi“

(preje Ferlino)

Podpisana naznanjava, da je novo urejeni vrt, vrtni salon in kegljišče **zopet odprto.**

Postrežba točna in solidna.

Priporočata se

Peter in Josipina Kožak.

Ing. Dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbni inženir.

Specijalno stavl. podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe v Ljubljani, Hilšerjeva ulica št. 7.

Izvršuje strokovno:

Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in železobeton. jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske rezervarje, železobetonsko oporno zidovje in vse druge betonske in železobetonske konstrukcije.

Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbeno inženirske stroke.

Tehnična mnenja. zastopstvo strank v tehniških zadevah.

Izvozna i uvozna tvrtka Lavoslav Poljak i drug

Središnica: SPLIT, Dalmacija.

Podružnice: Rijeka, Makarska, Beč (Wien) I. Rotenturmstrasse 11.

Bavi se samo na veliko.

izvozom i kupovanjem: svih domaćih zemaljskih proizvoda, južnog voća, žitarica, ljekovitih bilja, eteričnih i jestivih ulja itd.

uvozom i prodajom: inozemnih proizvoda, svakovrsne prekomorske robe itd.

3533

Brzejavni naslov: Poljakdrug.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Deležniška glavnica 15.000.000.- kron.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond 4.000.000.- kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun

proti ugodnemu obrestovanju

Kupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje

vsakovrstne KREDITE